

Spis treści:

1. Kultura języka polskiego
2. Historia literatury polskiej: pozytywizm
3. Historia literatury polskiej: Młoda Polska
4. Genologia literacka
5. Składnia współczesnego języka polskiego
6. Język staro-cerkiewno-słowiański (SCS)
7. Warsztat kreatywnego pisania 2 (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)
8. Kreacja językowa reklamy współczesnej (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)
9. Pragmatyka językowa i retoryka w mediach współczesnych (specjalność kreatywne pisanie i edycje cyfrowe)
10. Dydaktyka przedmiotowa języka polskiego w szkole podstawowej 1 i 2 (specjalność nauczycielska)
11. Praktyka zawodowa nauczycielska dydaktyczna - śródroczna (specjalność nauczycielska)
12. Analiza i interpretacja ikonicznych tekstów kultury w szkole (specjalność nauczycielska)

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Kultura języka polskiego	
Nazwa w języku angielskim:	Culture of Polish Language	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	filologia polska	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	4	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Agnieszka Kijak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Agnieszka Kijak, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka,	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem przedmiotu jest zaznajomienie z najważniejszymi zasadami dotyczącymi komunikacji w języku polskim w różnych sytuacjach komunikacyjnych w mowie i piśmie.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna terminologię z zakresu kultury języka	K_W03
W02	Zna tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny na każdym poziomie języka (fonetycznym, fleksyjnym, składniowym)	K_W01, K_W04, K_W05
W03	Zna najważniejsze źródła poprawnościowe, ich rodzaje i użyteczność (słowniki, poradniki, różne źródła internetowe)	K_W02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	rozpoznaje i potrafi opisać różne typy błędów językowych i mechanizmy ich powstawania	K_U02, K_U06
U02	analizuje i ocenia teksty współczesnej polszczyzny pod względem normatywnym i etycznym (odróżnia perswazję od manipulacji językowej)	K_U02, K_U05, K_U10
U03	umie zastosować zasady etykiety językowej w tekstach różnego typu	K_U10
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	jest świadom konieczności podnoszenia poziomu własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia	K_K04

Forma i typy zajęć:	wykład (30 godz.)
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
1. Umiejętność korzystania ze słowników 2. Znajomość podstawowych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.	
Treści modułu kształcenia:	
<p>Teoretyczne zagadnienia kultury języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Norma językowa a zwyczaj językowy • – Błąd a innowacja • – Kryteria oceny faktów językowych • – Klasyfikacja błędów językowych • – Puryzm językowy i jego typy. <p>Zagadnienia fonetyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Poprawność wymowy • – Akcent wyrazowy i zdaniowy. <p>Poprawność zewnątrzjęzykowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • – poprawność ortograficzna i interpunkcyjna • – najnowsze zmiany przepisów ortograficznych i interpunkcyjnych. <p>Poprawność fleksji nazw pospolitych</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Przegląd najczęściej spotykanych błędów fleksyjnych • – Stopniowanie proste i opisowe przymiotnika • – Odmiana liczebników wyrazowych. <p>Poprawność fleksji nazw własnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Nazwy własne we współczesnej polszczyźnie – norma i uzus • – Pisownia i wymowa nazw własnych • – Nazwy i tytuły zawodowe kobiet • – Feminitywa we współczesnej polszczyźnie • – Odmiana nazwisk polskich i obcych • – Nieodmienność nazwisk, nazwiska dwuczłonowe męskie i żeńskie, „gramatyka nazwisk” • – Odmiana nazw miejscowych. <p>Poprawność koniugacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Wybór nieodpowiedniego wzorca koniugacyjnego • – Odmiana według dwóch wzorców • – Błędy w formach czasu przeszłego, bezokolicznika, trybu rozkazującego. <p>Poprawność składni</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Przejawy tendencji do skrótu • – Poprawność składni zgody i rzędu • – Zasady użycia imiesłowowego równoważnika zdania • – Konstrukcje z przyimkami • – Szyk zdania. <p>Zmiany leksykalne współczesnej polszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> • – Typy błędów leksykalnych 	

- – Łączliwość leksykalna
- – Neologizmy
- – Zapożyczenia, ich rodzaje i ocena.

Związki frazeologiczne

- – Pochodzenie i użycie frazeologizmów we współczesnej polszczyźnie
- – Najczęściej popełniane błędy frazeologiczne.

Etyka i estetyka słowa

- – Odpowiedzialność za słowo
- – Grzeczność językowa
- – Manipulacja językowa
- – Brutalizacja języka publicznego.

Przegląd ważniejszych wydawnictw z zakresu poprawności językowej:

- słowniki poprawnej polszczyzny
- -inne słowniki ortoepiczne
- -internetowe poradnie językowe
- -czasopisma językoznawcze

Zjawisko mody językowej:

- -moda i snobizm w języku
- -szablon leksykalny
- -wyrazy modne w 2. połowie XX w. a moda językowa XXI wieku

Podsumowanie i zaliczenie zajęć.

Literatura podstawowa:

1. *Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*, red. K. Kłosińska, Warszawa 2004.
2. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN*, red. A. Markowski, Warszawa 2005.
3. Markowski A., *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2005.
4. Jadacka H., *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005.
5. Karpowicz T., *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2008.
6. Porayski- Pomsta J., *Błędy językowe i ich rodzaje [w:] Polszczyzna a/i Polacy u schyłku XX w. Zbiór studiów*, red. K. Handke, H. Dalewska-Greń, Warszawa 1994, s. 55-66.

Literatura dodatkowa:

1. Bąba S., Fliciński P., *Z zagadnień frazeologii, stylistyki i kultury języka*, Poznań 2006.
2. Bralczyk J., *Język na sprzedaż, czyli o tym, jak język służy reklamie i jak reklama używa języka*, wyd. 2, Gdańsk 2004.
3. Bralczyk J., *Manipulacja językowa*, [w:] *Dziennikarstwo i świat mediów*, red. Z Bauer, E. Chludziński, Kraków 2000, s. 244-250.
4. Bugajski M., *Pół wieku kultury języka w Polsce*, Warszawa 1999.
5. Buttler Danuta, Kurkowska Halina, Satkiewicz Halina, *Kultura języka polskiego*, t. I, Warszawa 1976, t. II, Warszawa 1982.
6. Cegieła A., Markowski A., *Z polszczyzną za pan brat*, Warszawa 1982.
7. Frycie S., Jurkowski M., Sicińska K., *Kultura języka polskiego*, Warszawa 2005.
8. Handke K., *Socjologia języka*, Warszawa 2008.
9. Klebanowska B., Kochański W., Markowski A., *O dobrej i złej polszczyźnie*, Warszawa 1989.
10. Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2008.
11. Miodek J., *Słownik Ojczyzny-polszczyzny*, Wrocław 2002.
12. *Polszczyzna na co dzień*, red. M. Bańko, Warszawa 2006.
13. *Polszczyzna płata nam figle. Poradnik językowy dla każdego*, red. J. Podracki, Warszawa 1991,

wyd. II, Warszawa 1993.

14. Wierzbicka A., Wierzbicki P., *Praktyczna stylistyka*, Warszawa 1970.

Słowniki

1. Bańko M., *Słownik dobrego stylu, czyli wyrazy, które się lubią*, Warszawa 2007.
2. Bartmińska I., Bartmiński J., *Słownik wymowy i odmiany nazwisk obcych*, wyd. 3., Bielsko-Biała 1997.
3. Chaciński B., *Totalny słownik najmłodszej polszczyzny*, Kraków 2007.
4. Geller E., Dąbrówka A., *Słownik stylistyczny języka polskiego*, Warszawa 2007.
5. Grzenia J., *Słownik nazw własnych: ortografia, wymowa, słowotwórstwo i odmiana*, Warszawa 1998 i nast.
6. Lubaś W., Urbańczyk S., *Podręczny słownik poprawnej wymowy polskiej*, Kraków 1994.
7. Podracki J., *Nowy słownik interpunkcyjny języka polskiego z zasadami przestankowania*, Warszawa 2005.
8. Podracki J., *Słownik skrótów i skrótowców*, Warszawa 1999.
9. *Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny. Nie tylko dla młodzieży*, red. A. Markowski, Warszawa 1995.
10. *Słownik poprawnej polszczyzny*, red. W. Doroszewski, H. Kurkowska, Warszawa 1973 i nast.
11. *Wielki słownik frazeologiczny PWN z przysłowiami*, oprac. A. Kłosińska, E. Sobol, A. Stankiewicz, Warszawa 2005.
12. *Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, red. E. Polański, Warszawa 2006 i nast.
13. *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*, red. A. Markowski, Warszawa 2006 i nast.
14. *Wielki słownik ortograficzno-fleksyjny*, red. J. Podracki, Warszawa 2001.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład, Ćwiczenia na materiale językowym, ekscerpca wybranych haseł słownikowych, prezentacje multimedialne, dyskusja na temat zagadnień normatywnych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane na kolokwiach pisemnych. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na zajęciach oraz uzyskanie co najmniej 60% wiedzy z kolokwiów.

Przedział punktacji i ocena

Przedział punktacji:

- 0-50 pkt; 2,0
- 51-60 pkt; 3,0
- 61-70 pkt; 3,5
- 71-80 pkt; 4,0
- 81-90 pkt; 4,5
- 91-100 pkt; 5,0

Sposób uzyskania punktów:

test zaliczeniowy – maks. 100 punktów.

Poprawy:

Podczas konsultacji i w sesji egzaminacyjnej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	10 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu.	5 godz.
Przygotowanie się do testu zaliczeniowego	30 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: pozytywizm
Nazwa w języku angielskim:		History of Polish Literature: Positivism
Język wykładowy:	Język polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	4	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr hab. Sławomir Sobieraj, dr hab. Roman Bobryk
Założenia i cele przedmiotu:		Poznanie literatury polskiej okresu pozytywizmu na tle założeń filozoficznych, uwarunkowań społeczno-politycznych i tła literatury europejskiej tego okresu.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna miejsce, strukturę i znaczenie specyfikę nauk humanistycznych, w tym historii literatury (przedmiotową i metodologiczną), jak też w stopniu zaawansowanym – wybrane fakty, obiekty i zjawiska literackie oraz dotyczące ich metody oraz teorie literaturoznawcze, które wyjaśniają złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu filologii, tworzące jej podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej, zwłaszcza literaturoznawczej.	K_W01
W02	Student zna problemy historii literatury i kontekstów kulturowych epok literackich: tu: pozytywizmu, także zróżnicowanie genologiczne tekstów, jak też teorii ich tworzenia i zasad publikowania.	K_W07
W03	Zna wybrane zagadnienia literatury polskiej i powszechnej w odniesieniu do przemian kulturowo-cywilizacyjnych w Europie i na świecie.	K_W08, K_W12
W04	Terminologię i metodologię z zakresu nauk filologicznych, a zwłaszcza literaturoznawstwa.	K_W03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi przeprowadzić analizę tekstu z zastosowaniem podstawowych metod literaturoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy.	K_U03

U02	Student potrafi odróżniać, opisywać i interpretować różne gatunki literackie i inne typy tekstów oraz komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii dotyczącej opisu literatury.	K_U04
U03	Student potrafi przygotować wystąpienia ustne i pisemne na temat literatury i współczesnego życia literackiego na poziomie umożliwiającym zdanie egzaminu dyplomowego oraz publikację tekstu w czasopiśmie naukowym lub popularnonaukowym o tematyce literackiej i kulturowej.	K_U06
U04	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę na temat literatury, jej kontekstów kulturowych, zasad wydawania i tworzenia różnego typu tekstów oraz rozwijać swoje umiejętności przez okres trwania studiów, jak też po ich zakończeniu.	K_U09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych i dydaktycznych	K_K01
K02	świadomego podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności, ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności, aktywnie wyznaczając kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K04
Forma i typy zajęć: Wykład (15 godz.), ćwiczenia (30 godz.)		
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe wiadomości z zakresu historii Polski w XVIII i XIX wieku. 2. Umiejętności analityczno-interpretacyjne dzieła literackiego. 		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co to jest pozytywizm?: podłoże społeczno-polityczne pozytywizmu; filozofia pozytywistów (H. Spencer, J. S. Mill, A. Comte); główne hasła pozytywizmu (praca u podstaw, praca organiczna); współczesny stan badań nad pozytywizmem. 2. Powieść tendencyjna: programy powieści tendencyjnej; powieść tendencyjna w badaniach współczesnych; Młodość Elizy Orzeszkowej; 3. <i>Marta</i> – załamanie optymizmu w powieści tendencyjnej; 4. <i>Marta</i>, <i>Maria</i>, <i>Karolina</i> – drogi życiowe kobiet; Poglądy Orzeszkowej na emancypację. 5. „Strategia mimikry” w twórczości pozytywistek – <i>Maria Konopnicka</i>, <i>Panna Florentyna</i> (1894): 6. koncepcja wzajemnego macierzyństwa matki i córki (Luce Irigaray - entrematernage); Grażyny Borkowskiej kategoria „mimikry” w literaturze pozytywistek; relacje między matką i córką w opowiadaniu <i>Marii Konopnickiej</i>. 7. Realizm w powieści: program powieści realistycznej; powieść realistyczna w badaniach współczesnych; 8. <i>Cham</i> Elizy Orzeszkowej jako powieść realistyczna: psychologizm powieściowy; bohater czasów nerwowych – studium choroby; kwestia kobieca w <i>Chamie</i>. 9. Parabola w literaturze pozytywizmu: <i>Bolesław Prus</i>, <i>Cienie</i>: małe formy prozatorskie w literaturze pozytywizmu (przegląd); Prusa filozofia życia (<i>Grażyna Borkowska</i>); mistycyzm Prusa? (<i>Jan Tomkowski</i>); analiza i interpretacja opowiadania <i>Cienie</i>. 10. Dzieje recepcji <i>Lalki</i> <i>Bolesława Prusa</i>: pierwsze zarzuty wobec <i>Lalki</i>; zainteresowanie <i>Lalką</i> w 20-leciu międzywojennym; <i>Lalka</i> w interpretacji <i>Ewy Paczoskiej</i> i <i>Olgi Tokarczuk</i>; <i>Lalka</i> arcydziełem. 11. <i>Aleksander Świętochowski</i> – krytyk, literat, myśliciel: działalność publicystyczna <i>Aleksandra Świętochowskiego</i>; liberalizm <i>Świętochowskiego</i>; <i>Dumania pesymisty</i> – zmierzch optymizmu pozytywistycznego. 		

12. Nowelistyka Aleksandra Świętochowskiego: dwutorowość nowelistyki (parabola a opowiadania o charakterze społecznym Chawa Rubin, Karl Krug); uprzedzenia społeczne; kwestia żydowska.
13. Spór o Sienkiewicza: krytyka Sienkiewicza (S. Brzozowski, W. Gombrowicz, Cz. Miłosz); koncepcja Grażyny Borkowskiej dotycząca miejsca Sienkiewicza w literaturze polskiej; argumenty obrońców Sienkiewicza.
14. Niewola tatarska jako próbka pisarstwa historycznego Henryka Sienkiewicza: cechy gatunkowe Niewoli tatarskiej; tradycja romantyczna; funkcje psalmu 136 (137) Super flumina Babylonis; Aleksy Zdanoborski – polski książę niezłomny; cechy Sienkiewiczowskiego pisarstwa historycznego.
15. Naturalizm w Polsce: dyskusje na łamach „Wędrowca”; naturalizm Flaubertowski; Na skałach Calvados przykładem powieści naturalistycznej; dzieje kształtowania się tekstu powieści; studium rozkładu małżeńskiego; bowaryzm Berty.
16. Naturalizm Zolowski: Emila Zoli koncepcja powieści; Darwinizm Dygasińskiego; *Zajac* Adolfa Dygasińskiego a *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza – analiza porównawcza; łagodzenie pesymizmu Zoli i Darwina.
17. Dramat mieszczański: Fredro a drama mieszczańska; cechy dramy mieszczańskiej; „sztuka dobrze skrojona”, pisarstwo Michała Bałuckiego i Józefa Blizińskiego, analiza i interpretacja dramatu: *Grube ryby*.
18. Poezja czasów niepoetyckich: Felicjan Faleński (parnasizm, strofa meandryczna, Meandry jako cykl, solipsyzm) Adam Asnyk (sonety Nad głębiami, melancholia; znikomość istnienia) Maria Konopnicka – tonacja „wysoka”, wiersze ludowe i wrażenia z podróży w poezji.

Ćwiczenia

Na ćwiczeniach prowadzone są analizy i interpretacje wybranych tekstów literackich, omówionych na wykładach.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie i metaliterackie:

1. Eliza Orzeszkowa, *Marta*, Warszawa 1973.
2. Eliza Orzeszkowa, *Kilka uwag nad powieścią*, w: *Programy i dyskusje okresu pozytywizmu*, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN, S. I, nr 249.
3. Maria Konopnicka, *Panna Florentyna*, w: *Dzieła zebrane*, red. Alina Brodzka, Warszawa 1974, t. 3.
4. Eliza Orzeszkowa, *Cham*, oprac. Grażyna Borkowska, Kraków 1998.
5. Eliza Orzeszkowa, *O powieściach Teodora Tomasa Jeża z rzutem na powieść w ogóle*, w: *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN S. I, nr 249.
6. Eliza Orzeszkowa, *Pisma zebrane*, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1947-1952, t. 21-23: *Nad Niemnem*.
7. Bolesław Prus, *Lalka*, oprac. Józef Bachórz, Wrocław, 1991, BN I-262.
8. Bolesław Prus, *Cienie*, w: *Opowiadania i nowele*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1996, BN, S. I, nr 291.
9. Henryk Sienkiewicz, *O powieści historycznej*; Bolesław Prus, „*Ogniem i mieczem*” powieść z lat dawnych Henryka Sienkiewicza, w: *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN, S. I, nr 249.
10. Henryk Sienkiewicz, *Niewola tatarska*, w: *Wybór nowel i opowiadań*, oprac. Tadeusz Bujnicki, Wrocław 1992, BN, S. I, nr 231.
11. Henryk Sienkiewicz, *O naturalizmie w powieści*, w: *Naturalizm*, wybór i oprac. Danuta Knysz-Tomaszewska, Janina Kulczycka-Saloni, Warszawa 1996.
12. Henryk Sienkiewicz, *Pisma wybrane*, Warszawa 1976-1978, t. 5-6: *Ogniem i mieczem*; t. 7-9: *Potop*; t. 10: *Pan Wołodyjowski*; t. 14: *Krzyżacy*.
13. Antoni Sygietyński, *Współczesna powieść we Francji. G. Flaubert*, w: *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN, S. I, nr 249.
14. Antoni Sygietyński, *Na skałach Calvados. Powieść z życia normandzkich rybaków*, Warszawa 1994.
15. Adolf Dygasiński, *Zajac*, Kraków 2002, „Klasyka mniej znana”.
16. Felicjan Faleński, *Wybór utworów*, oprac. Maria Grzędzińska, Wrocław 1971, BN I-202, tu: *Meandry*.

17. Adam Asnyk, *Poezje*, wstęp Stefan Lichański, Warszawa 1974, „Biblioteka Poezji i Prozy”, tu: *Sonetów nad głębiemi*.

18. Maria Konopnicka, *Poezje*, oprac. Alina Brodzka, Warszawa 1963 (*Rota; Bądź silny!; Nie płaczcie, smutni; Kołysz mi się, kołysz; A czemuż wy, chłodne rosy; A jak poszedł król na wojnę*; zbiór: *Italia*)

Opracowania:

19. Grażyna Borkowska, *Pozytywiści i inni*, Warszawa 1996, „Mała Historia Literatury Polskiej”.

20. Maciej Gloger, *Pozytywizm: między nowoczesnością a modernizmem*, „Pamiętnik Literacki” 2007, z. 1.

21. Żmigrodzka Maria, *Strategia powieści tendencyjnej*, w: *Orzeszkowa. Młodość pozytywizmu*, Warszawa 1965.

22. Lena Magnone, *Córki Konopnickiej: strategia mimikry i jej symptom*, „Przegląd Humanistyczny” 2009, nr 2.

23. Grażyna Borkowska, *Wstęp do: Eliza Orzeszkowa, Cham*, Kraków 1998.

24. Weintraub Wiktor, *Wyznaczniki stylu realistycznego*, „Pamiętnik Literacki” 1961, z. 2, przedr. w: *Problemy teorii literatury*, S. I, Wrocław 1976.

25. Józef Bachórz, *Wstęp do: Bolesław Prus, Lalka*, Wrocław 1991, BN, S. I, nr 262.

26. Jakub A. Malik, „*Lalka*”. *Historie z różnych światów*, Lublin 2005. Rozdział: *Universum „Lalki” albo szyfry i klucze do powieści*, s. 7-24.

27. Tadeusz Żabski, *Wstęp do: Bolesław Prus, Opowiadania i nowele*, Wrocław 1996, BN, S. I, nr 291.

28. Samuel Sandler, *Wstęp do: Aleksander Świętochowski, Nowele i opowiadania*, Wrocław 1965, BN S. I, nr 185.

29. Grażyna Borkowska, *Aryokratyczny liberalizm Aleksandra Świętochowskiego*, w: *Pozytywizm. Język epoki*, red. Grażyna Borkowska, Janusz Maciejewski, Warszawa 2001.

30. Tadeusz Bujnicki, *Sienkiewiczowski „pamiętnik historyczny”. „Niewola tatarska”*, w tegoż: *Sienkiewicz i historia. Studia*, Warszawa 1981.

31. *Naturalizm i naturalści w Polsce. Poszukiwania, doświadczenia, kreacje*, red. Janina Kulczycka-Saloni, Danuta Knysz-Tomaszewska, Ewa Paczoska, Warszawa 1992, tu: Ewa Paczoska, *Antoni Sygietyński – teoretyk w laboratorium naturalizmu; Adolf Dygasiński – drogi i bezdroża naturalizmu*.

32. Ewa Rzewuska, *Konwencje literackie w polskiej komedii pozytywistycznej*, w: *Poetyka i historia*.

33. Konferencja teoretycznoliteracka, red. Jacek Trzynadłowski, Wrocław 1968.

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Maria Konopnicka, *Nowele*, oprac. Alina Brodzka, Warszawa 1962, t. 1: *Martwa natura, Banasiowa, Nasza szkapka*, t. 2: *Obrazki więzienne, Na normandzkim brzegu*.

2. Michał Bałucki, *Grube ryby, Dom otwarty*, oprac. Tomasz Weiss, Wrocław 1981, BN I-236.

3. Józef Bliziński, *Pan Damazy*, oprac. Janina Gorbaczowska, Wrocław 1957, BN I-138.

4. Jan Lam, *Koroniarz w Galicji*, oprac. Stanisław Frybes, Wrocław 1960, BN I-137 lub tegoż, *Wielki świat Capowic*, Kraków 2002, „Klasyka Mniej Znana”.

5. Eliza Orzeszkowa, *Pisma zebrane*, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa 1947-1952, t. 1-52, tu: t. 9-10: *Meir Ezofowicz*; t. 14: *Dziurdziowie*; t. 35: *Ad astra*; t. 36: *Gloria victis*.

6. Henryk Sienkiewicz, *Wybór nowel i opowiadań*, oprac. Tadeusz Bujnicki, Wrocław 1992, BN I-231, tu: *Latarnik, Sachem, Za chlebem, Bajka lub inne*).

7. Henryk Sienkiewicz, *Pisma wybrane*, Warszawa 1976-1978, tu: t. 4: *Listy z podróży do Ameryki*, (wybór); t. 11: *Bez dogmatu*; t. 13: *Quo vadis*.

8. Bolesław Prus, *Opowiadania i nowele*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1996, BN I-291, tu: *Milknące głosy, Sen, Pleśń świata, Omyłka, Z legend dawnego Egiptu, Kamizelka*.

9. Bolesław Prus, *Placówka*, oprac. Tadeusz Żabski, Wrocław 1991, BN I-251.

10. Bolesław Prus, *Kroniki*, oprac. Stanisław Fita, Warszawa, 1987, (wybór).

11. Bolesław Prus: *Wybór pism*. Wydanie w dziesięciu tomach, wybór Maria Dąbrowska, Warszawa 1966, tu: t. 7-8: *Emancypantki*; t. 9-10: *Faraon*.

12. Aleksander Świętochowski, *Nowele i opowiadania*, oprac. Samuel Sandler, Wrocław 1965, BN I-185,

tu: Sam w sobie, Klub szachistów, Ona.

13. Adolf Dygasiński, As, Gody życia, posłowie Danuta Brzozowska, Warszawa 1974, „Biblioteka Klasyki Polskiej i Obcej”.

Opracowania:

14. Henryk Markiewicz, Pozytywizm, Warszawa 1999.
15. Henryk Markiewicz, Dialektyka pozytywizmu, w tegoż: Nowe przekroje i zbliżenia, Warszawa 1974, Spór o przełom pozytywistyczny, „Teksty Drugie” 1990, nr 5/6, przedr. w tegoż: Literatura i historia, Kraków 1994,
16. Stare i nowe w badaniach nad pozytywizmem, „Pamiętnik Literacki” 1996, z. 6.
17. Grażyna Borkowska, Orzeszkowa – szkic do biografii duchowej, w: Prus i inni. Prace ofiarowane Profesorowi Stanisławowi Ficie, red. Jakub A. Malik, Ewa Paczoska, Lublin 2003.
18. Jerzy Paszek, „Kryształowo spokojne zmysły”. „Maria” i „Marta” Elizy Orzeszkowej, w: Studia o twórczości Elizy Orzeszkowej, red. Jerzy Paszek, Katowice 1989.
19. Barczyński Jerzy, Rola dyskursu i narracji, w tegoż: Narracja i tendencja. O powieściach tendencyjnych Elizy Orzeszkowej, Wrocław 1976.
20. Grażyna Borkowska, Publicystyka Orzeszkowej jako szkoła myślenia obywatelskiego, w: Literatura i sztuka drugiej połowy XIX wieku. Światopoglądy – postawy – tradycje, red. Barbara Bobrowska, Stanisław Fita, Jakub A. Malik, Lublin 2004.
21. Markiewicz Henryk, Antynomie powieści realistycznej, w tegoż: Przekroje i zbliżenia dawne i nowe, Warszawa 1976.
22. Grażyna Borkowska, Cudzoziemki. Studia o polskiej prozie kobiecej, Warszawa 1996.
23. Michał Głowiński, „Cham”, czyli pani Bovary nad brzegami Niemna, w: „Lalka” i inne. Studia w stulecie polskiej powieści realistycznej, red. Józef Bachórz, Michał Głowiński, Warszawa 1992.
24. Bartoszyński Kazimierz, Interpretacja – niekończące się zadanie. Przykład „Lalki” Bolesława Prusa, w: Lalka i inne. Studia w stulecie polskiej powieści realistycznej, red. Józef Bachórz, Michał Głowiński, Warszawa 1992.
25. Markiewicz Henryk, Co się stało z Lalką?, „Twórczość” 1994, nr 6, przedr. w tegoż: Literatura i historia, Kraków 1994.
26. Ewa Paczoska, „Lalka”, czyli rozpad świata, Białystok 1995.
27. Olga Tokarczuk, „Lalka” i perła, Kraków 2001.
28. Świat „Lalki”. 15 studiów, red. Jakub A. Malik, Lublin 2005.
29. Maciej Gloger, Bolesław Prus i dylematy pozytywistycznego światopoglądu, Bydgoszcz 2007.
30. Barbara Bobrowska, Małe narracje Prusa, Warszawa 2003. Studium: Latarnicy Wójcickiego i Prusa, czyli o „fizjologii parabolicznej”, s. 127-151.
31. Ewa Paczoska, Wstęp do: Aleksander Świętochowski, Dumania pesymisty, oprac. Ewa Paczoska, Warszawa 2002, s. 5-32.
32. Stanisław Brzozowski, Henryk Sienkiewicz i jego stanowisko w literaturze współczesnej, w tegoż: Eseje i studia o literaturze, oprac. Henryk Markiewicz, Wrocław 1990, t. 1, BN, S. I, nr 258.
33. Tadeusz Bujnicki, Z teoretycznych problemów powieści historycznej, w: Trylogia Sienkiewicza na tle polskiej powieści historycznej, Wrocław 1973, Ewolucja powieści historycznej (do „Trylogii”), w tegoż: Sienkiewicz i historia, Warszawa 1981.
34. Tadeusz Bujnicki, „Chrystus” i „Jawnogrzesznica”. Spór Sienkiewicza ze Spasowiczem i „szkołą krakowską”, w: Etyka i literatura. Pisarze polscy lat 1863-1918 w poszukiwaniu wzorców życia i sztuki, red. Ewa Ihnatowicz, Ewa Paczoska, Warszawa 2006.
35. Dorota Kielak, Fotografia w świadomości artystycznej przełomu XIX i XX wieku, w: Literatura i sztuka drugiej połowy XIX wieku. Światopoglądy – postawy – tradycje, red. Barbara Bobrowska, Stanisław Fita, Jakub A. Malik, Lublin 2004.
36. Maria Jolanta Olszewska, Przedmiot transakcji: córka. Od Fredry do Perzyńskiego, w: Mieszczaństwo i mieszczańskość w literaturze polskiej drugiej połowy XIX wieku, red. Ewa Ihnatowicz, Warszawa 2000.
37. Anna Sobiecka, Michał Bałucki i teatr. Wybrane problemy i aspekty, Słupsk 2006.
38. Mazur Aneta, Parnasizm w polskiej poezji II poł. XIX w. i pocz. XX w., Opole 1993.

39. Aneta Mazur, "Realizm poetycki" w późnej twórczości Elizy Orzeszkowej, w: Literatura i sztuka drugiej połowy XIX wieku. Światopoglądy – postawy – tradycje, red. Barbara Bobrowska, Stanisław Fita, Jakub A. Malik, Lublin 2004.
40. Piotr Śniedziewski, Pozytywistyczne spleeny – „Melancholicy” Elizy Orzeszkowej, „Pamiętnik Literacki” 2009, z. 4.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi; dyskusja, elementy analizy i interpretacji dzieła literackiego

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą ustnie na bieżąco podczas ćwiczeń i ostatecznie na kolokwium zaliczeniowym na koniec cyklu zajęć. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

- a. obecność na ćwiczeniach
- b. uzyskanie co najmniej 16 punktów z kolokwium zaliczeniowego.

Przedział punktacji -15 16-17 18-19 20-21 22-23 24-25

Ocena 2,0 3,0 3,5 4,0 4,5 5,0

Sposób uzyskania punktów:

- a. kolokwium: 25 pkt
- b. praca na zajęciach: 5 pkt

Fakultatywnie: praca pisemna z historii literatury pozytywizmu: na temat ustalony z prowadzącym.

Poprawy:

Poprawa kolokwium zgodnie z regulaminem studiów.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godz.
Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	33 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu	2 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium zaliczeniowego	20 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Historia literatury polskiej: Młoda Polska
Nazwa w języku angielskim:		History of Polish literature: Young Poland
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	4	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Sławomir Sobieraj
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Sławomir Sobieraj, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest przybliżenie studentom literatury okresu Młodej Polski
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma wiedzę o kierunkach w sztuce europejskiej na przełomie XIX i XX wieku. Zna najważniejsze fakty i zjawiska literackie epoki	K_W01; K_W08; K_W12
W02	Student zna uwarunkowania społeczne i polityczne życia literackiego Młodej Polski i ma wiedzę o najważniejszych jego przejawach – instytucjach i ośrodkach oraz o czasopiśmiennictwie	K_W07, K_W08
W03	Student dysponuje wiedzą terminologiczną w zakresie nazewnictwa zjawisk literackich w latach 1890-1918	K_W08
W04	Student zna głównych przedstawicieli literatury młodopolskiej (K. Przerwa-Tetmajer, J. Kasprówic, T. Miciński, W. Berent, S. Przybyszewski, S. Żeromski, G. Zapolska, S. Brzozowski, K. Irzykowski, B. Leśmian, L. Staff, W. S. Reymont) oraz ich reprezentatywne utwory.	K_W07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi nazywać i charakteryzować zjawiska w literaturze i życiu literackim Młodej Polski posługując się stosowną terminologią.	K_U02; K_U03, K_U12

U02	Student umie samodzielnie analizować i interpretować teksty literackie Młodej Polski oraz wyciągać wnioski w toku prowadzonej dyskusji.	K_U03; K_U04 K_U06; K_U08
U03	Student potrafi łączyć wiedzę filologiczną z wiedzą z innych dziedzin humanistyki: filozofią, historią, psychologią oraz naukami o sztuce. Umie samodzielnie zdobywać wiedzę na temat kontekstów kulturowych literatury.	K_U08; K_U09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student jest gotów do aktywnego uczestniczenia i współtworzenia życia kulturalnego i korzystania z różnych jego form.	K_03
K02	Student ma świadomość konieczności podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności, ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego.	K_K04
Forma i typy zajęć:	wykłady (15 godz.), ćwiczenia (30 godz.),	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
1. Podstawy umiejętności analizy i interpretacji dzieła literackiego. 2. Znajomość najważniejszych faktów z historii Polski drugiej połowy XIX w. i pierwszej połowy XX w.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realia polityczne, społeczne i kulturowe w kraju i Europie na przełomie XIX i XX wieku. 2. Młoda Polska – periodyzacja epoki, terminologia. Główne kierunki artystyczne (naturalizm, impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm). 3. Życie literackie na przełomie XIX i XX wieku. Ośrodki życia kulturalnego i artystycznego. Teatr i kabaret. Czasopiśmiennictwo. Zewnętrzne uwarunkowania kultury i sztuki. 4. Programy i światopoglądy młodopolskie. Dekadentyzm, „sztuka dla sztuki”, kult jednostki twórczej, dekadentyzm, „naga dusza”, neoromantyzm, chłopomania, „filozofia czynu”, patriotyzm 5. Jan Kasprówicz – poeta o wielu twarzach. 6. Tadeusz Miciński jako pisarz nowoczesny. 7. Religijne aspekty twórczości Stefana Żeromskiego. 8. Żeromskiego wizje Polski odrodzonej. 9. Odgłosy filozofii Schopenhauera w literaturze Młodej Polski. Dekadentyzm. 10. Wpływ Nietzschego i Bergsona na literaturę. Przełamywanie dekadencji. Wola mocy. Idea nadczłowieka. Intuicjonizm. 11. Między Lucyferem a Chrystusem. Bohaterowie twórczości Micińskiego w poszukiwaniu „Ja głębokiego” 12. Główne trendy w dramaturgii Młodej Polski. Reformy w teatrze europejskim. Dramat symboliczny i ekspresjonistyczny. Klasycyzm, realizm i naturalizm. Koncepcja „teatru ogromnego” Wyspiańskiego. Twórczość Zapolskiej, Micińskiego, Rittnera. 13. Pisarze polscy wobec pierwszej wojny światowej. (Żeromski, Strug, Miciński, Mączka, Słoński) 14. Krytyka literacka doby Młodej Polski 15. Poezja legionowa. <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programy i manifesty Młodej Polski (Przesmycki, Przybyszewski, Nałkowski, Krzywicki, Brzozowski). 2. Poezja Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Dekadentyzm, impresjonizm i symbolizm. 		

3. Symbolizm i impresjonizm w poezji Jana Kasprowicza (*Krzak dzikiej róży*).
4. Nowatorstwo *Hymnów* Kasprowicza.
5. *Próchno* Berenta – studium dekadentyzmu. *Pałuba* jako polemika z Próchnem.
6. *Śnieg* Stanisława Przybyszewskiego jako dramat modernistyczny .
7. Wiersze Tadeusza Micińskiego – egzystencjalny wymiar doświadczenia zła. Konflikt z Bogiem i mit lucyferyczny. Ekspresjonizm i symbolizm. Mit odrodzenia narodowego.
8. Dramaturgia Stanisława Wyspiańskiego: *Wesele* jako dramat współczesny. Diagnoza stanu społeczeństwa polskiego. Artyzm utworu.
9. *Noc listopadowa* Wyspiańskiego jako dramat historyczny. Mitologia narodowa.
10. *Sad rozstajny* Bolesława Leśmiana – symbolizm i dialog z dekadentyzmem. Konteksty filozoficzne (Nietzsche i Bergson).
11. Problematyka społeczna i moralna prozy Stefana Żeromskiego (*Ludzie bezdomni*, *Dzieje grzechu*, wybrane opowiadania: *Rozdziobią nas kruki, wrony...*, *Doktor Piotr*, *Siłaczka*, *Zmierzch*).
12. *Moralność Pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej jako dramat naturalistyczny i modernistyczny.
13. Nietzscheanizm i franciszkanizm w poezji Leopolda Staffa Nawiązania do antyku, neoklasycyzm, nastrojowość.
14. *Chłopi* Reymonta – młodopolski obraz wsi polskiej. Sacrum, folklor, natura. Realizm i naturalizm.
15. Stanisław Brzozowski: *Legenda Młodej Polski* - próba oceny współczesnej kultury i literatury.

Literatura podstawowa:

Teksty literackie:

1. *Antologia liryki Młodej Polski*. Wstęp wybór i opracowanie: Ireneusz Sikora. Wrocław 1990.
2. Wacław Berent: *Próchno*. Kraków 1971;
3. Stanisław Brzozowski: *Legenda Młodej Polski: studia o strukturze duszy kulturalnej*. Kraków Wrocław 1983; (lub inne wyd.);
4. Karol Irzykowski: *Pałuba. Sny Marii Dunin*. Oprac. Aleksandra Budrecka. BN I, nr 240. Wrocław-Kraków 1981;
5. Jan Kasprowic: *Krzak dzikiej róży, Hymny*. W: *Wybór poezji*. Oprac. Jan Józef Lipski. BN I, nr 120. Wrocław 1990.) i *Pisma zebrane*. T. 3. Cz. 2, T. 4. Oprac. Roman Loth, Kraków 1994-97;
6. Bolesław Leśmian: *Poezje*. Oprac. Jacek Trznadel. Warszawa 1965 lub inne wyd.;
7. Tadeusz Miciński: *Poezje*. Oprac. Jan Prokop. Kraków 1978;
8. Tadeusz Miciński: *Nietota. Księga tajemna Tatr*. Kraków 2002 lub inna edycja;
9. Stanisław Przybyszewski: *Złote runo*. W: *Wybór pism*. Oprac. Roman Taborski. BN I, nr 190. Wrocław 1966, tegoż: *Śnieg*. Kraków 2002;
10. Stanisław Przybyszewski: *Z psychologii jednostki twórczej, Confiteor, O nowa sztukę*. W: *Wybór pism*, jw.;
11. Władysław Stanisław Reymont: *Chłopi*. T. 1-4. Warszawa 2000 lub inne wyd.;
12. Władysław Stanisław Reymont: *Nowele*. Poznań 2003 lub inne wyd. (wybór);
13. Władysław Stanisław Reymont: *Ziemia obiecana*. Warszawa 1992;
14. Leopold Staff: *Sny o potędze, Ptakom niebieskim, Gałąź kwitnąca, Łabędź i lira*. W: *Wybór poezji*. Oprac. Mieczysław Jastrun. BN I, nr 181. Wrocław 1985;
15. Kazimierz Przerwa-Tetmajer: *Poezje*. Wybrał i wstępem opatrzył Jan Zygmunt Jakubowski, Warszawa 1974;
16. Stanisław Wyspiański: *Wesele*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I nr 218. Kraków 1973;
17. Stanisław Wyspiański: *Warszawianka, Leleweł, Noc listopadowa*. Oprac. Jan Nowakowski. BN I, nr 193. Wrocław 1974; tu obowiązkowo: *Noc listopadowa*;
18. Gabriela Zapolska: *Żabusia, Moralność pani Dulskiej*, W: *Wybór dramatów*. Posłowie: Roman Taborski. Kraków 1983 lub inne wydanie *Moralności Pani Dulskiej*;
19. Tadeusz Żeleński-Boy: *Znasz-li ten kraj?...* Oprac. Tomasz Weiss. BN I, nr 246. Wrocław 1983;
20. Tadeusz Boy-Żeleński: *Słówka*. Oprac. Tomasz Weiss. Wrocław 1988;

21. Stefan Żeromski – *Wybór opowiadań*. Oprac. Artur Hutnikiewicz. BN I, nr 203. Wrocław 1971. (*Doktor Piotr, Siłaczka, Zmierzch, Rozdzióbią nas kruki, wrony..., Echa leśne*);
22. Stefan Żeromski: *Ludzie bezdomni*. Oprac. Irena Maciejewska. BN I, nr 254. Wrocław 1987;
23. Stefan Żeromski: *Szyfowe prace*. Oprac. Artur Hutnikiewicz. BN I, nr 216. Wrocław 1991.
24. Stefan Żeromski: *Dzieje grzechu*. Posłowie: Artur Hutnikiewicz. Wrocław 2000.

Opracowania:

1. *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. Literatura Młodej Polski*. Seria V. T. I-IV. Warszawa 1968-77;
2. Artur Hutnikiewicz: *Młoda Polska*. Warszawa 1994;
3. Maria Podraza-Kwiatkowska: *Literatura Młodej Polski*. Warszawa 1992;
4. *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Wrocław 1977;
5. Andrzej Z. Makowiecki: *Młoda Polska*. Warszawa 1981.
6. Kazimierz Wyka: *Młoda Polska*, t.1-2. Kraków 1977 lub nast. wyd.

Literatura dodatkowa:

Teksty literackie:

1. Wacław Berent: *Ozimina*. Warszawa 1995;
2. Stanisław Korab-Brzozowski: *Poezje zebrane*. Oprac. Maria Podraza- Kwiatkowska. Kraków 1978;
3. Ignacy Dąbrowski: *Śmierć*. Wstęp i oprac. T. Lewandowski, Kraków 2001.
4. Roman Jaworski: *Historie maniaków*. Kraków 1978;
5. Jan August Kisielewski: *W sieci*. Kraków 2002;
6. Tadeusz Miciński: *Utwory dramatyczne*. T. 2: *W mrokach złotego pałacu czyli Bazylissa Teofanu*. Opracowała. T. Wróblewska. Kraków 1979.
7. Tadeusz Miciński: *Książ Patiomkin*. W: *Utwory dramatyczne*. T.1. Oprac. Teresa Wróblewska, Kraków 1996;
8. Tadeusz Miciński: *Xiądz Faust*. Oprac. W. Gutowski. Kraków 2008.
9. Władysław Orkan: *Komornicy*. Warszawa 1947;
10. Wacław Rolicz-Lieder: *Wybór poezji*. Oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska. Kraków 1962;
11. Władysław Stanisław Reymont: *Komediantka*, Warszawa 1979;
12. Tadeusz Rittner: *W małym domku*. Opr. Zbigniew Raszewski, BN I 116, Wrocław 1954 (lub inne wyd.)
13. Józef Weyssenhoff: *Soból i panna*. Kraków 1957;
14. Stanisław Wyspiański: *Wyzwolenie*. Opr. Anna Łempicka, BN I 200, Wrocław 1970;
15. Stefan Żeromski: *Róża*. W: *Dzieła*. Opr. Stanisław Pigoń. Warszawa 1975;
16. Stefan Żeromski: *Uroda życia*. Oprac. Kazimiera Zapałowa. Warszawa 1993;
17. Władysław Orkan: *Komornicy i opowiadania wybrane*, wyb. B. Faron, Warszawa 1975.
18. Ignacy Matuszewski: *Słowacki i nowa sztuka (modernizm)*. W: *Z pism*, wybór, wstęp i opr. S. Sandler, t. 3, Warszawa 1965.

Opracowania:

1. *Słownik literatury polskiej XX wieku*. Red.: Alina Brodzka i in. Wrocław 1993. Tu hasła: *Młoda Polska, Impresjonizm, Symbolizm, Ekspresjonizm*;
2. Julian Krzyżanowski: *Neoromantyzm polski*. Wrocław 1983;
3. Jan Tomkowski: *Młoda Polska*. Warszawa 2001;
4. Justyna Bajda: *Młoda Polska*. Wrocław 2003;
5. *Czytać Tadeusza Micińskiego. Studia*. Red. Antoni Czyż, Marcin Pliszka, Sławomir Sobieraj. Siedlce 2016;
6. Lesław Eustachiewicz: *Dramaturgia Młodej Polski. Próba monografii dramatu z lat 1890-1918*. Warszawa 1982;
7. Halina Floryńska: *Spadkobiercy Króla Ducha. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu*. Wrocław 1976;
8. Michał Głowiński: *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*. Kraków 1997;

9. Wojciech Gutowski: *Nagie dusze i maski. O młodopolskich mitach miłości*, wyd. 2. Kraków 1997;
10. Wojciech Gutowski: *Wprowadzenie do XIęgi Tajemnej. Studia o twórczości Tadeusza Micińskiego*. Bydgoszcz 2002;
11. Artur Hutnikiewicz: *Żeromski*. Warszawa 1987;
12. Grzegorz Igliński: *Świadomość grzechu, cierpienia i śmierci w „Hymnach” Jana Kasprowicza*. Olsztyn 1996;
13. Barbara Koc: *Reymont. Opowieść biograficzna*. Warszawa 2000;
14. Zbigniew Lisowski: *Nowelistyka Stefana Żeromskiego*. Kielce, b.r.;
15. Andrzej Z. Makowiecki: *Młodopolski portret artysty*. Warszawa 1971;
16. Gabriela Matuszek: *Naturalistyczne dramaty*. Kraków 2001.
17. Maria Podraza-Kwiatkowska: *Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski*. Kraków 1975;
18. Maria Podraza-Kwiatkowska: *Somnambulicy-dekadenci-herosi. Studia i eseje o literaturze Młodej Polski*. Kraków-Wrocław 1985;
19. Jan Prokop: *Żywiół wyzwolony. Studium o poezji Tadeusza Micińskiego*. Kraków 1978;
20. Jan Reychman: *Peleryna, ciupaga i znak tajemny*. Kraków 1971;
21. Andrzej Romanowski: *Przed złotym czasem. Szkice o poezji i pieśni patriotyczno-wojennej lat 1908-1918*. Kraków: 1990;
22. Jan Tuczynski: *Schopenhauer a Młoda Polska*. Gdańsk 1969;
23. *Przybyszewski. Re-wizje i filiacje*. Red. Gabriela Matuszek. Kraków 2015.
24. Jerzy Kwiatkowski: *U podstaw liryki Leopolda Staffa*. Warszawa 1966;
25. Jan Nowakowski: *Wyspiański. Studia o dramatach*. Kraków 1972;
26. Ryszard Nycz: *Język modernizmu. Prolegomena literackie*. Wrocław 1997;
27. Magdalena Popiel: *Oblicza wzniosłości. Estetyka powieści młodopolskiej*. Kraków 1999;
28. *Studia o Tadeuszu Micińskim*. Red. Maria Podraza-Kwiatkowska. Kraków 1979;
29. Teresa Walas: *Ku otchłani (dekadentyzm w literaturze polskiej 1890-1905)*. Kraków 1986;
30. Tomasz Weiss: *Legenda i prawda Zielonego Balonika*, wyd. 2. Kraków 1987;
31. Jerzy Waligóra: *Dramat historyczny w epoce Młodej Polski*. Kraków 1993;
32. Franciszek Ziejka: „Wesele” w kręgu mitów polskich, wyd. 2 poszerz. Kraków 1997;
33. Sławomir Sobieraj: *Koherencja mitów odrodzenia natury, człowieka i ojczyzny w późnych wierszach Tadeusza Micińskiego („Hymn”, „Widzenie Polski”)*. „Conversatoria Litteraria” 2020, t. 14, s. 185-199.
34. Tadeusz Januszewski: *Kazimierz Przerwa-Tetmajer*. Warszawa 2015.
35. *Poezja Kazimierza Tetmajera. Interpretacje*. Red. Anna Czabanowska-Wróbel, Paweł Próchniak, Marian Stala. Kraków 2003.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny wspomagany technikami multimedialnymi. Ćwiczenia: heureza (rozmowa kierowana); dyskusja, elementy analizy i interpretacji dzieła literackiego.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą ustnie na bieżąco podczas ćwiczeń, na kolokwium zaliczeniowym pisemnym oraz na egzaminie.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:

- obecność na ćwiczeniach
- pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego.
- punktacja i oceny w ujęciu procentowym: 0-50 pkt = niedostateczny, 51-60 pkt = dostateczny, 61-70 pkt = dostateczny plus, 71-80 pkt = dobry, 81-90 pkt = dobry plus, 91-100 = bardzo dobry •

pozytywna ocena zajęć ćwiczeniowych (na podstawie oceny zaangażowania i jakości udziału w zajęciach ćwiczeniowych oraz oceny z kolokwium)

- pozytywna ocena odpowiedzi na egzaminie

Poprawy: Jednorazowa poprawa kolokwium w semestrze podczas dyżuru.

Egzamin ustny.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godz.
Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	33 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu	2 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium zaliczeniowego i egzaminu	20 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Genologia literacka
Nazwa w języku angielskim:		Literary genres
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:		drugi
Semestr:		czwarty
Liczba punktów ECTS:		3
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Roman Bobryk
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Roman Bobryk, dr hab. Beata Wałęciuk-Dejneka, dr hab. Andrzej Borkowski, dr Marcin Pliszka
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami klasyfikacji rodzajowej i gatunkowej dzieł literackich oraz problemów związanych z klasyfikacją gatunkową w literaturoznawstwie
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma podstawową wiedzę o kryteriach, według których dokonuje się rozróżnień rodzajowych i gatunkowych.	K_W03, K_W04
W_02	Student ma podstawową wiedzę i stylistycznych i/lub kompozycyjnych właściwościach najważniejszych gatunków literackich.	K_W03, K_W04
W_03	Student zna podstawowe mechanizmy wpływające na powstawanie gatunków literackich i zdaje sobie sprawę ze zmienności repertuaru gatunkowego poszczególnych epok literackich	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Posiada umiejętność posługiwania się aparatem pojęciowym z zakresu literaturoznawstwa, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii genologicznych	K_U04
U_02	Umie scharakteryzować najważniejsze gatunki liryczne, epickie i	K_U04

	dramatyczne.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student jest gotów do dalszego świadomego podnoszenia poziomu swej wiedzy oraz doskonalenia umiejętności	K_K04
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia (30 godz.)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowej terminologii literaturoznawczej.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gatunek i rodzaj literacki. Rodzajowość i gatunkowość utworu literackiego. Rodzaje literackie (trychotomiczny podział na lirykę, epikę i dramat). Kryteria podziału na rodzaje literackie. Gatunek literacki jako model tekstu. 2. Mechanizmy powstawania gatunków (Todorov, Balcerzan). Gatunkowość wypowiedzi w ujęciu lingwistycznym i literaturoznawczym. Gatunek literacki jako forma historyczna. Odniesienia do tradycji literackiej. 3. Cechy stylistyczne i kompozycyjne liryki. Paralelizmy i powtórzenia (na różnych poziomach tekstu). Sytuacja liryczna. Klasyfikacja tematyczna liryki. 4. Tradycyjne gatunki liryki. Kryteria podziału gatunkowego (temat, język, budowa). Hierarchia gatunkowa w poetykach historycznych. Poezja „wysoka” i „niska”. Gatunki liryczne w polskiej tradycji literackiej (hymn, oda, elegia, tren). 5. Tradycyjne gatunki liryki. Gatunki liryczne w polskiej tradycji literackiej (epitafium, epinicjum, epitalamium, epicedium, anakreontyk, epigramat, sielanka, sonet, ballada). Współczesne poetyckie nawiązania do konwencji gatunkowych (wybrane przykłady). 6. Epika jako rodzaj literacki. Podstawowe kategorie epiki (narrator, narracja, świat przedstawiony). Epickie formy wypowiedzi. Podstawowe elementy konstrukcyjne utworów epickich (akcja, fabuła, wątek, bohater, różne relacje czasowe w utworze, przestrzeń). 7. Epika wierszowana. Najważniejsze gatunki epiki wierszowanej (epos homerycki i jego kontynuacje, poemat heroikomiczny, powieść poetycka, satyra, bajka narracyjna). 8. Epika wierszowana. Gatunki z pogranicza epiki – poemat opisowy i poemat dygresyjny. 9. Gatunki prozatorskie. Powieść, opowiadanie, nowela, gawęda – podstawowe właściwości gatunkowe. 10. Powieść jako gatunek literacki. Epos a powieść. Typologia(-e) powieści. 11. Podstawowe cechy struktury rodzajowej dramatu. Trzy teorie dramatu (literacka, teatralna, teoria „przekładu”). Tekst główny i tekst poboczny, wielopodmiotowość. Typologia i funkcje dialogu i monologu w utworach dramatycznych. 12. Gatunki dramatyczne. Kryteria podziału gatunkowego dramatu. Tragedia i komedia antyczna. Średniowieczne formy dramatyczne (misterium, moralitet, dramat liturgiczny). Nawiązania do dramaturgii średniowiecznej w epokach późniejszych (Rydel, Bryll i in.). 13. Gatunki dramatyczne. Nowożytne formy dramatyczne: tragedia klasycystyczna i komedia oświeceniowa, dramat romantyczny, dramat poetycki, dramat symboliczny, dramat ekspresjonistyczny, dramat epicki. 		

14. Synkretyzm rodzajowy i gatunkowy. Gatunki synkretyczne.

15. Genologia współczesna. Współczesne formy poetyckie i mechanizmy ich powstawania (np. limeryki, moskaliki, lepiej, odwódki itp.). Nawiązania genologiczne. Perspektywy genologii.

Literatura podstawowa:

1. M. Głowiński, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, *Zarys teorii literatury*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1991.
2. A. Kulawik, *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1997.
3. E. Miodońska-Brookes, A. Kulawik, M. Tatara, *Zarys poetyki*, Warszawa 1978.
4. *Polska genologia literacka*. Redakcja naukowa D. Ostaszewska i R. Cudak. PWN, Warszawa 2007.
5. *Słownik rodzajów i gatunków literackich*. Pod redakcją Grzegorza Gazdy i Słownii Tyneckiej-Makowskiej. Universitas, Kraków 2006

Literatura dodatkowa:

1. E. Balcerzan, *W stronę genologii multimedialnej*. „Teksty Drugie” 1999, nr 6, s. 7-24.
2. *Genologia polska. Wybór tekstów*. Wybór, opracowanie i wstęp E. Miodońska-Brookes, A. Kulawik, M. Tatara. PWN, Warszawa 1983.
3. *Kompozycja i genologia. Ćwiczenia z poetyki*. Pod red. A. Gajewskiej. Wyd. Poznańskie, Poznań 2009.
4. T. Todorov, *O pochodzeniu gatunków*, „Pamiętnik Literacki” 1979, z. 3, s. 307-321.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Heureza z elementami wykładu, pokaz multimedialny. Ćwiczenia z tekstem

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty zostaną sprawdzone na podstawie bieżącej aktywności oraz pisemnego kolokwium na koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu jest obecność na zajęciach i aktywność w trakcie zajęć. Podstawą zaliczenia na ocenę jest kolokwium pisane przez studentów na koniec semestru.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	30 godz.
Przygotowanie do zajęć	25 godz.
Udział w konsultacjach	2 godz.
Przygotowanie do zaliczenia	18 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Składnia współczesnego języka polskiego
Nazwa w języku angielskim:		Syntax of contemporary polish language
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		prof. Aleksander Kiklewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		prof. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Prezentacja podstawowych tematów i problemów składni polskiej; interpretacje zjawisk językowych z tym związanych; poznanie formalnych i znaczeniowych relacji między składnikami wypowiedzeń oraz rodzajów i hierarchii struktur składniowych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student zna definicje jednostek składniowych: składnika syntaktycznego, grupy składniowej, zdania.	K_W02 K_W04
W02	Zna teorie składniowe i przypisaną im terminologię.	K_W02 K_W04
W03	Zna części funkcjonalne wypowiedzeń zdaniowych i niezdaniowych.	K_W02 K_W04
W04	Zna istotę relacji składniowych współczesnego języka polskiego w odmianie ogólnej.	K_W02 K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi dokonać segmentacji tekstu na jednostki składniowe.	K_U02 K_U03
U02	Umie rozpoznawać typy funkcjonalne wypowiedzeń polskich.	K_U02
U03	Potrafi posługiwać się terminologią syntaktyczną języka polskiego.	K_U02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K01	Rozumie potrzebę ciągłego kształcenia się, rozwijania i podnoszenia swoich kompetencji.	K_K01 K_K05
K02	W sposób jasny i precyzyjny określa priorytety, które służą do realizacji określonych zadań badawczych.	K_K01
Forma i typy zajęć:	wykłady 15 godzin, ćwiczenia 15 godzin	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posługiwanie się podstawową terminologią z zakresu współczesnej składni. Podział wypowiedzeń.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalenia terminologiczne. Wieloznaczność terminu „składnia”. Miejsce składni wśród dyscyplin językoznawczych. Podstawy metodologiczne składni (składnia psychologiczna: intuicyjna, szkolna, tradycyjna, składników bezpośrednich), składnia formalna w wersji transformacyjnej i nietransformacyjnej; składnia o podstawach semantycznych (generatywna). Opracowania polskiej składni. Związki paradygmatyczne i syntagmatyczne wyrazu (leksemu) jako obiekt analizy składniowej. 2. Podstawowe jednostki składniowe: wypowiedzenie, grupa składniowa, składnik. Definicje wypowiedzenia zdaniowego i niezdaniego (oznajmienia, równoważnika, wykrzyknienia, zawiadomienia). 3. Składniki funkcjonalne wypowiedzeń: jedno-i wielowyrazowe. Typy morfologiczne składników wielowyrazowych: analityczne formy gramatyczne, wyrazy nieciągłe i enklityki typu –ś, wyrażenia porównawcze, zestawienia słowotwórcze, stałe związki frazeologiczne, frazemy, „skrzydlate słowa”. Status przysłów ze składniowego punktu widzenia. 4. Pojęcie grupy składniowej. Grupy podrzędne, jednostronnie podrzędne i wzajemnie podrzędne. 5. Główne i drugorzędne części zdania. Problem orzeczenia (predykatu). Rodzaje morfologiczne orzeczeń. Forma finitywna czasownika jako prototypowy wykładnik predykatu. Orzeczenie analityczne, kompozycjonalne, osobliwe. Właściwości konotacyjne czasownika jako czynnik zdaniotwórczy: orzeczenie konotujące podmiot w mianowniku (gramatyczny), orzeczenie będące czasownikiem niewłaściwym, konotujący podmiot semantyczny w formie przypadków zależnych. 6. Podmiot jako główny składnik zdania. Funkcjonowanie podmiotu: podmiot eksplicytny, domyślny (konotatywny), gramatyczny, semantyczny. Bezosobnikijako centrum wypowiedzeń podmiotowych. 7. Przydawka jako fakultatywny składnik grupy nominalnej w zdaniu polskim. Morfologia przydawki. 8. Problem dopełnień jako drugorzędnych części zdania. Problem akomodacji składniowej: związki zgody (kongruencji), rządu (rekcji) i przynależności. 9. Okoliczniki jako składniki grupy werbalnej. Dopełnienia a okoliczniki. 10. Wypowiedzenia niezdanione, ich zakres i typy strukturalne. 11. Luźne, nieakomodacyjne części wypowiedzenia: wołacze, wykrzykniki, funkcje składniowe wykrzykników polskich. 12. Wypowiedzenie a tekst. Problem operatorów tekstowych. Zagadnienia parentezy. 13. Zdanie pojedyncze a złożone. Schematy składniowe zdań parataktycznych (współrzędnych). Problem wskaźników nawiązania w zdaniach współrzędnie złożonych. 14. Istota hipotaksy. Typy funkcjonalne zdań: podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe. Dopowiedzenia. 15. Wskaźniki nawiązania międzyzdaniowego w wypowiedzeniach podrzędnie złożonych. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Grzegorzczkowska R., <i>Wykłady z polskiej składni</i>, Warszawa 1993. 2. Nagórko A., <i>Zarys gramatyki polskiej</i>, Warszawa 1996. 		
Literatura dodatkowa:		

1. Boniecka B., *Składnia współczesnego języka polskiego*, Lublin 1998.
2. Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1985.
3. Topolińska Z., *Składnia*, w: *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, t. 1, red. S. Urbańczyk, Warszawa 1984.
4. Wróbel H., *Gramatyka języka polskiego*, Kraków 2001.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny metodą podającą. Ćwiczenia polegające na analizie tekstów z wyszczególnianiem jednostek składniowych, ich morfologii i funkcji.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty kształcenia będą sprawdzane na testach pisemnych oraz na koniec semestru na kolokwium pisemnym, zawierającym istotne problemy składniowe oraz segmentację tekstów współczesnej polszczyzny ogólnej. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Punktacja

0-50 p. – niedostateczna

51-60 p. – dostateczna

61-70 p – dostateczna plus

71-80 p. – dobra

81-90 p. – dobra plus

91-100 p. bardzo dobra

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecność na zajęciach, pozytywne oceny z testów cząstkowych, aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, uzyskanie łącznie co najmniej 51 punktów z kolokwium.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	15 godzin
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	50 godzin
Przygotowanie się do kolokwium	19 godzin
Konsultacje	1 godzina
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia	
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Język staro-cerkiewno-słowiański (SCS)
Nazwa w języku angielskim:	Old Church Slavonic
Język wykładowy:	polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	pierwszego stopnia
Rok studiów:	2
Semestr:	4
Liczba punktów ECTS:	1
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Elena Koriakowcewa, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Elena Koriakowcewa, prof. UPH
Założenia i cele przedmiotu:	<p>W nauczaniu gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej (SCS) ważne są trzy cele: 1) ekstralingwistyczny - uzmysłowienie studentom tła historycznego i społeczno-kulturowych uwarunkowań początków piśmiennictwa słowiańskiego, znaczenia misji wielkomorawskiej, tradycji cyrylometodiańskich w literaturach i językach Słowian; 2) lingwistyczny - zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami dotyczącymi fonetyki i fleksji SCS; 3) metodyczny - stworzenie studentom podstaw teoretycznych i metodologicznych do studiów w zakresie gramatyki historycznej języka kierunkowego oraz gramatyki porównawczej języków słowiańskich. Tym trzem celom służy rozwijanie i utrwalanie następujących kompetencji: 1) językowej, tj.: czytanie, transliteracja, analiza cech fonetycznych, morfologicznych danego fragmentu zabytku scs i fakultatywnie rekonstrukcja hipotetycznych form wyrazowych z epoki prasłowiańskiej; 2) tłumaczeniowej, tj. samodzielny, próbny i opracowany jako zadanie domowe przekład danego fragmentu zabytku SCS na język polski; 3) kulturowej, tj. aktywizowanie studentów do pogłębiania własnych wiadomości o kulturze, realiach społecznych etc. zarówno dawnej, jak i dzisiejszej Słowiańszczyzny.</p>

Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Ma podstawową wiedzę o istocie, strukturze i funkcjach nauk humanistycznych we współczesnym świecie, a także wiedzę semiotyczną o strukturze znaku językowego na tle innych znaków.	K_W01
W02	Ma podstawową wiedzę o funkcjach i o strukturze języka etnicznego oraz tekstu w różnych obszarach komunikacji językowej.	K_W02
W03	Zna kwestie wykorzystywania zdobytej wiedzy na kierunku studiów w praktyce i potrzebę jej interdyscyplinarnego poszerzania i stosowania.	K_W011
W04	Ma podstawową wiedzę w zakresie genezy języka staro-cerkiewno-słowiańskiego, jego grafiki, fonetyki, morfologii i składni, wpływie na tendencje rozwojowe języka polskiego.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi przeprowadzić analizę tekstu z zastosowaniem aparatu oraz metod językoznawczych, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy (kanon zabytków piśmiennictwa staro-cerkiewno-słowiańskiego).	K_U02
U02	Potrafi, korzystając ze słowników specjalistycznych, wykonywać podstawowe tłumaczenia pisemne z języka SCS na język polski i wykorzystywać je na potrzeby indywidualnych i zbiorowych przedsięwzięć kulturalnych, jak też zajęć dydaktycznych oraz pracy licencjackiej.	K_U07, K_U09
U03	Posiada podstawowe umiejętności badawcze pozwalające na stawianie i rozwiązywanie problemów w obrębie dyscyplin lingwistycznych, potrafi ukazać poziomy wspólnoty komunikatywnej Słowian, wyjaśniać zjawiska fonetyczne i morfologiczne procesami historycznymi.	K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Jest gotowy do jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych i dydaktycznych	K_K01
K02	Jest gotowy do jasnego i precyzyjnego określania priorytetów służących realizacji określonych zadań badawczych i dydaktycznych.	K_K02
K03	Jest świadom kulturotwórczej i integracyjnej roli języka narodowego.	K_K05
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia laboratoryjne (15 godz.)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Posiadanie wiedzy o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk humanistycznych w zakresie wybranej specjalności.		
Treści modułu kształcenia:		

16. Wiadomości ogólne o języku starocerkiewnosłowiańskim. Język staro-cerkiewno-słowiański na tle języka prasłowiańskiego i praindoeuropejskiego. Języki indoeuropejskie (grupy: kentumowa i satemowa). Podstawowe wiadomości o języku prasłowiańskim: najstarsze zjawiska językowe wspólne dla całej Słowiańszczyzny; dialektalne zróżnicowanie języka prasłowiańskiego: grupa zachodniosłowiańska, wschodniosłowiańska, południowosłowiańska.
17. Działalność Konstantyna-Cyryla i Metodego. Pismo i piśmiennictwo SCS. Alfabet staro-cerkiewno-słowiański. Wartość głoskowa liter SCS, zasady czytania i transkrypcji tekstu cyrylicznego. Podstawowe źródło do badań nad gramatyką języka staro-cerkiewno-słowiańskiego: zabytki kanonu piśmiennictwa staro-cerkiewno-słowiańskiego.
18. Ogólna charakterystyka SCS systemu fonologicznego. System fonologiczny samogłoskowy: charakterystyka samogłosek i ich pochodzenie; prawo sylab otwartych, prawo synharmonizmu; rozwój ps. grup śródgłosowych **tort, tolt, tert, telt; rozwój ps. grup nagłosowych *ort i *olt. Alternacje wokaliczne. System fonologiczny spółgłoskowy, charakterystyka ogólna; palatalizacje tylnojęzykowych i inne. Różne zmiany w grupach głoskowych.
19. Morfologia. Deklinacja rzeczowników, typy deklinacji. Zasada podziału według morfemu tematycznego w najstarszym okresie języka prasłowiańskiego. Zbliżenie formalne niektórych typów rzeczowników, mieszanie deklinacji.
20. Zaimek: zaimki rodzajowe i nierodziejowe, ich odmiana.
21. Przymiotnik, typy przymiotników; tworzenie stopnia wyższego i najwyższego.
22. Liczebniki, ich typy; przebudowa dawnego systemu odmian; związki syntaktyczne liczebnika z rzeczownikiem.
23. Czasownik, podstawowe kategorie gramatyczne. Dwa tematy czasownikowe. Cztery klasy czasowników tematycznych i czasowniki atematyczne. Czasy: czas teraźniejszy, czasy przeszłe (proste: imperfektum i aoryst; złożone: perfektum i czas zaprzeszyły), czasy przyszłe, ich budowa i historia. Tryb warunkowy i rozkazujący. Nieodmienne formy czasownikowe: bezokolicznik i supinum. Imiesłowy czynne i bierne.
24. Części mowy nieodmienne: przysłówki, przyimek, spójnik.
25. Wybrane zagadnienia z zakresu składni języka staro-cerkiewno-słowiańskiego (celownik niezależny, „podwójne” przypadki, dativus cum infinitivo, accusativus cum infinitivo, supinum).

Literatura podstawowa:

1. Bartula Cz., *Podstawowe wiadomości z gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego*, Warszawa 2006.
2. Friedelówna T., Łapicz Cz., *Język staro-cerkiewno-słowiański*, Toruń 1997.

Literatura dodatkowa:

1. T. Brajerski, *Język staro-cerkiewno-słowiański*, Lublin 1991.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody dydaktyczne: podające (elementy wykładu prowadzonego z zastosowaniem prezentacji przygotowanych w systemie POWER POINT, objaśnienie), praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe), problemowe (aktywizacja).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty K_W01 – K_W04, K_U02 i K_U07, K_K01 i K_K05 sprawdzane będą na kolokwiach (ustnym i pisemnym), będą także oceniane na podstawie rezultatów prac pisemnych (testów z fonetyki i fleksji SCS).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: aktywność na zajęciach (maks. 10 punktów kredytowych);

poprawne wykonanie prac kontrolnych oraz testu po zakończeniu cyklu zajęć; aktywność na ćwiczeniach, uzyskanie łącznie co najmniej 51 punktów ze wszystkich form zaliczenia.

Sposób uzyskania punktów:

1. kolokwium pisemne: 20 pkt
2. test pisemny z fonetyki języka SCS: 20 pkt
3. test pisemny z fleksji języka SCS: 30 pkt
4. kolokwium ustne (czytanie i komentowanie tekstów starocerkiewnosłowiańskich): 20 pkt

Przedział punktacji:

- 0-50 pkt – ndst
- 51-60 pkt – dst
- 61-70 pkt – dst plus
- 71-80 pkt – db.
- 81-90 pkt – db plus
- 91-100 pkt – bdb.

Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego w trakcie zajęć w semestrze.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	15 godzin
Konsultacje	1 godzina
Przygotowanie się do ćwiczeń, kolokwium i testu końcowego	9 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Warsztat kreatywnego pisania 2
Nazwa w języku angielskim:		Creative writing
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		I stopnia
Rok studiów:		2
Semestr:		4
Liczba punktów ECTS:		3
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		Dr Barbara Stelingowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Barbara Stelingowska
Założenia i cele przedmiotu:		Zajęcia rozwijają umiejętności słuchaczy w zakresie tworzenia i redagowania tekstów; wyposażają w narzędzia praktyczne twórczego pisania; rozwijają wyobraźnię, myślenie kreatywne, innowacyjne i krytyczne; dostarczają wiedzy o technikach pisania oraz o funkcjonowaniu współczesnego rynku
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W01	ma podstawową wiedzę w zakresie szeroko pojętego twórczego pisania, dziennikarstwa i edytorstwa (praca redakcyjna i wydawnicza w czasopiśmie, wydawnictwach literackich i naukowych oraz mediach elektronicznych)	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W09, K_W10, K_W11
S_W02	zna podstawowe pojęcia z zakresu edytorstwa publikacji użytkowych i publicystycznych, a także polską tradycję edytorską oraz problematykę współczesną w zakresie kreacji i edycji tekstu w sieci	K_W02, K_W09, K_W10
S_W04	zna zagadnienia teoretyczne pisania i redakcji merytorycznej tekstu	K_W02, K_W04
S_W08	ma uporządkowaną wiedzę z zakresu genologii dziennikarskiej i właściwego doboru oraz konstrukcji wypowiedzi dziennikarskich	K_W02, K_W04, K_W07

Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U02	ma praktyczne sprawności pisarskie, dziennikarskie i edytorskie (merytoryczne, techniczne i organizacyjne) związane z nowymi technologiami informacyjnymi i wydawniczymi	K_U05, K_U11, K_U13
S_U03	potrafi wykorzystać teoretyczną wiedzę z zakresu kreatywnego pisania i edytorstwa w praktyce wydawania tekstów literackich i literatury stosowanej oraz prac naukowych	K_U02, K_U05, K_U08, K_U11
S_U06	potrafi tworzyć i redagować różnorodne teksty prasowe, artystyczne i użytkowe	K_U04, K_U05, K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	do jest świadomym i kompetentnym odbiorcą oraz kreatorem tekstów kultury, dzieł artystycznych i naukowych	K_K02, K_K03
S_K04	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, konieczności stałego doskonalenia zawodowego i rozwijania swojej osobowości, wyznaczania kierunku rozwoju swojej wiedzy i umiejętności	K_K04, K_K07
S_K05	potrafi traktować dzieło literackie nie tylko przez pryzmat wartości artystycznych, ale również jako przekaz aksjologiczny	K_K02
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia (30 godz.)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowa wiedza z zakresu i wiedzy o literaturze – zwłaszcza stylistyki i genologii.		
Treści modułu kształcenia:		
Ćwiczenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Typologia form gatunkowych komunikacji literackiej i użytkowej. 2. Informacja i publicystyka jako główne rodzaje wypowiedzi dziennikarskiej. 3. Formy pośrednie między informacją a publicystyką (polemika i komentarz jako formy publicystycznego dyskursu). 4. Formy pograniczne: dyskusja, debata, list do redakcji, wywiad. 5. Klasyfikacja tekstów publicystycznych (publicystyka sportowa, polityczna, społeczna, kulturalna, naukowa). 6. Zasady kompozycji tekstów. Rola tytułów, podtytułów, śródtytułów, lidów. 7. Jak stworzyć klikane tytuły? 8. Wiadomość/artykuł jako gatunek wypowiedzi prasowej. 9. Informacja prasowa. Krótkie gatunki informacyjne w prasie (wzmianka, notatka, zapowiedź, relacja, korespondencja, sprawozdanie). 10. Przegląd prasy jako gatunek. 11. Ćwiczenia z redakcji tekstu 		

Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dziennikarstwo i świat mediów. Nowa edycja, red. Zbigniew Bauer i Edward Chudziński, Kraków 2008 (lub wcześniejsze wyd. 2, Kraków 2000). 2. Grant-Adamson Lesley, Jak napisać powieść kryminalną, tłum. Michał Rusinek, Kraków 1999. 3. Filipiak Izabella, Twórcze pisanie dla młodych panien, Warszawa 1999. 4. Hunter Lew, Kurs pisania scenariuszy, tłum. Tadeusz Szafranski, Myślenice 2013. 5. Jak zostać pisarzem. Pierwszy polski podręcznik dla autorów, red. Andrzej Zawada, Wrocław 2011 6. King Stephen, Jak pisać. Pamiętnik rzemieślnika, tłum. Paulina Braiter, Warszawa 2001. 7. Magdoń Andrzej, Reporter i jego warsztat, Kraków 2000. 8. Wojtak Maria, Gatunki prasowe, Lublin 2004. 9. Wolny-Zmorzyński Kazimierz, Andrzej Kaliszewski, Jerzy Snopek, Wojciech Furman, Prasowe gatunki dziennikarskie, Warszawa 2014. 10. Zuckerman Albert, Jak napisać świetną powieść, tłum. Mirosław Kościuk, Poznań 2000. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bortnowski Stanisław, Warsztaty dziennikarskie, Warszawa 2007. 2. Hennessy Brendan, Dziennikarstwo publicystyczne, tłum. Agata Sadza, Kraków 2009. 3. Internetowe gatunki dziennikarskie, red. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Wojciech Furman, Warszawa 2010. 4. Wolny-Zmorzyński Kazimierz, Andrzej Kaliszewski, Wojciech Furman, Gatunki dziennikarskie, Teoria, praktyka, Warszawa 2009 5. Wypowiedź dziennikarska: teoria i praktyka. Skrypt dla studentów dziennikarstwa, red. Barbara Bogołębska i Andrzej Kudra, Łódź 2008. 	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Prezentacja multimedialna, analiza materiału prasowego, praktyczne redagowanie tekstów publicystycznych, praca twórcza.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Efekty zostaną sprawdzone na podstawie prac pisemnych przygotowanych przez studentów w trakcie trwania semestru.	
Forma i warunki zaliczenia:	
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę. Na warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu składają się: obecność i aktywność na ćwiczeniach oraz pozytywna ocena z wykonanych prac w trakcie trwania semestru. Średnia ocen daje wynik końcowy.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godz.

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	20 godz.
Udział w konsultacjach godz. z przedmiotu	5 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwίων	20 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Kreacja językowa reklamy współczesnej
Nazwa w języku angielskim:		Language creation of advertising
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	4	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Marcin Pliszka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Andrzej Borkowski, dr hab. Roman Bobryk, dr Barbara Stelingowska, dr Marcin Pliszka
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zdobycie przez studenta umiejętności analizy i interpretacji przekazu reklamowego oraz samodzielne tworzenie sloganów reklamowych
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W08	Student zna historię, jak też odmiany reklam oraz ich funkcje. Zna problemy funkcjonowania reklam w mediach.	K_W02, K_W04, K_W07
S_W09	Student ma wiedzę o fabularnej strukturze oraz roli obrazu i narracji w reklamie.	K_W02, K_W04,
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	Student potrafi dokonać analizy i interpretacji tekstu reklamowego, ułożyć slogan reklamowy, jak też kreować tekst reklamowy.	K_U01, K_U02, K_U03, K_U09, K_U13
S_U06	Student potrafi zredagować i opracować graficznie tekst reklamowy.	K_U04, K_U05, K_U06,
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K03	Ma przekonanie o znaczeniu zachowań profesjonalnych i zasad etyki w tworzeniu haseł reklamowych.	K_K01, K_K05, K_K07
S_K04	Ma świadomość konieczności stałego kształcenia się i rozwijania własnych umiejętności	K_K04, K_K07
Forma i typy zajęć:		15 godz. wykład, 15 godz. ćwiczenia

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z zakresu retoryki, gramatyki języka polskiego i leksykologii. Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi mediami elektronicznymi i programu Word.

Treści modułu kształcenia:

- **Czym jest reklama?** Krótki zarys historii reklamy. Definicja(-e) reklamy. Cele i funkcje komunikatów reklamowych.
- **Reklama jako komunikat perswazyjny.** Cechy komunikatu reklamowego. Perswazja językowa. Mechanizmy perswazyjne w języku reklamy.
- **Reklama w kulturze.** Wartościowanie w komunikatach reklamowych. Reklama a inne teksty kultury (film, literatura, malarstwo, zjawiska życia codziennego). Intertekstualność reklamowego komunikatu.
- **Reklama i media.** Wielokodowość współczesnego przekazu reklamowego. Typologia komunikatów reklamowych w zależności od rodzaju użytkowanego medium.
- **Charakterystyka reklamy telewizyjnej, radiowej i prasowej.** Klasyfikacja mediów reklamowych. Charakterystyka reklamy prasowej. Techniki reklamy prasowej. Elementy ogłoszeń prasowych. Reklama radiowa. Reklama telewizyjna.
- **Reklama internetowa. Inne formy reklamy.** Rodzaje form reklamowych w Internecie. Reklamowanie w wyszukiwarkach internetowych. Zalety i wady reklamy internetowej. Inne formy reklamy: reklama zewnętrzna, reklamy wielkowieściowe, ulotki i foldery, marketing szeptany, lokowanie produktu.
- **Budowa przekazu reklamowego.** Najważniejsze formy przekazów reklamowych w poszczególnych mediach. Budowa przekazu reklamowego. Nagłówek, treść zasadnicza i ilustracja – podstawowe elementy przekazu reklamowego. Slogany. Dźwięk.
- **Znaki niewerbalne w reklamie (barwa, światło, dźwięk/muzyka).** Poetyka obrazu. Kolor a rodzaj reklamowanego produktu lub usługi. Dźwięk/muzyka w reklamie. Głos (barwa i tempo wypowiedzi).
- **Językowe właściwości komunikatów reklamowych.** Leksyka i jej rola w komunikacie reklamowym. Frazeologia. Kategorie gramatyczne. Metaforyka i topika. Polisemia w tekstach reklamowych.
- **Slogan reklamowy.** Cechy i typy sloganów.
- **Świat przedstawiony komunikatu reklamowego.** Podstawowe motywy świata reklamy (człowiek nowoczesny, kobieta, mężczyzna, dziecko, rodzina, zwierzęta, laboratorium, natura, motywy literackie i filmowe). Bohater w reklamie (rodzaje bohaterów). Czas. Przestrzeń.

Literatura podstawowa:

1. Bralczyk J., 2004, *Język na sprzedaż*, II wyd. Warszawa.
2. Goślicki J., 1994, *Sztuka reklamy*, Kraków.
3. Lewiński P. H., 1999, *Retoryka reklamy*, Wrocław.
4. Zimny R., 2008, *Kreowanie obrazów świata w tekstach reklamowych*, Warszawa.
5. Nowacki R., 2006, *Reklama. Podręcznik*, Warszawa

Literatura dodatkowa:

1. Kochan M., 2002, *Slogany w reklamie i polityce*, Warszawa.
2. Kopertowska D., 2000, *Język tekstów perswazyjnych (na podstawie współczesnych reklam)*, w: *Regulacyjna funkcja tekstów*, red. K. Michalewski, Łódź, s. 231-237.
3. Ożóg K., 1995, *Kilka uwag o języku reklamy radiowej i telewizyjnej*, „Język Polski” nr LXXV.
4. Zimny R., 2008, *Kreowanie obrazów świata w tekstach reklamowych*, Warszawa.
5. *Komunikacja werbalna i niewerbalna w reklamie, mediach i biznesie*, red. M. Jasińska, Siedlce 2012.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład, ćwiczenia praktyczne, wykorzystanie sprzętu multimedialnego oraz dostępnego oprogramowania z pakietu Office lub innego.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Na podstawie ocenianej pracy zaliczeniowej.

Forma i warunki zaliczenia:

Uzyskanie co najmniej 51% punktów z zaliczenia; kolokwium, projekt tekstu reklamowego.
Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Bilans punktów ECTS: 3

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	30 godzin
Przygotowanie indywidualne do zajęć i zaliczenia	43 godziny
Udział w konsultacjach z przedmiotu	2 godziny
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Pragmatyka językowa i retoryka w mediach współczesnych
Nazwa w języku angielskim:		Linguistic pragmatics and rhetoric in contemporary media
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	2	
Semestr:	4	
Liczba punktów ECTS:	5	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		prof. Aleksander Kiklewicz
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		prof. Aleksander Kiklewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Zadaniem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami pragmatyki językowej i retoryki klasycznej, także retoryki dziennikarskiej, mechanizmami perswazji, argumentacji i manipulacji oraz środkami i figurami retorycznymi. Studenci zdobywają sprawności w zakresie przygotowania i skutecznego wykorzystywania sposobów i technik perswazyjnych, zapoznają się ze sposobami manipulacyjnego oddziaływania na odbiorców (we wszelkich formach komunikowania społecznego), z teorią i praktycznymi możliwościami wykorzystania sposobów rozumowania i dowodzenia, z technikami wystąpień publicznych. W trakcie ćwiczeń studenci uczą się, jak prawidłowo dobierać techniki, środki i figury retoryczne w zależności od tematu wypowiedzi, czasu, miejsca i audytorium retorycznego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W01	ma specjalistyczną wiedzę w zakresie pojęć literaturoznawczych, lingwistycznych i praktyk z zakresu przekładu, edycji tekstu i twórczego pisanie.	K_W01, K_W02, K_W04, K_W07, K_W11
S_W02	zna potrzeby tekstowe użytkownika sieci, zasady kreacji tekstu oraz	K_W02, K_W09,

	edycji	K_W10
S_W05	ma pogłębioną wiedzę o środkach masowego przekazu i ich roli społeczno-kulturowej zwłaszcza w kontekście literatury i jej odmian.	K_W07
S_W09	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o roli public relations i warsztacie copywritera w kontekście jego literackich i językowych uwarunkowań i aspektów oraz wpływu tradycji literackiej na zasady tworzenia przekazu pisemnego.	K_W02, K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U01	potrafi wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa, literatury i twórczego pisania stosować w działaniach praktycznych.	K_U01, K_U02, K_U03, K_U09, K_U13
S_U02	potrafi wiedzę teoretyczną z zakresu nauki o mediach i środkach komunikacji w kontekście literatury łączyć ze sprawnościami laboratoryjnymi - posiada szczegółowe sprawności warsztatowe	K_U05, K_U11, K_U13
S_U07	potrafi wyszukiwać, wytwarzać, selekcjonować i weryfikować informacje, świadomie korzystając z dostępnych źródeł, jak też pracować w zespole, wykonując określone zadania.	K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K01	ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, jak też potrzebę wymiany poglądów i myśli w skali lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej	K_K02, K_K03
S_K05	jest krytycznym obserwatorem procesów globalizacyjnych w kulturze współczesnej w kontekście zjawisk tekstowych (literatura piękna, teksty użytkowe i publicystyczne).	K_K02
Forma i typy zajęć:	wykłady (15 godz.), ćwiczenia (30 godz.)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość elementarnej terminologii odnoszącej się do zagadnień lingwistycznych.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>WYKŁADY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsce pragmalinguistyki w językoznawstwie. Struktura aktu komunikacji. Akty mowy i ich komponenty. Typologia aktów mowy Searle'a. Akty mowy pośrednie i bezpośrednie. Dyrektywne akty mowy. Akt mowy aprobaty. 2. Pojęcie retoryki (retoryka jako teoria prozy, sztuka wymowy, argumentacji i perswazji). Retoryka w starożytności i w czasach nowożytnych. Trzy główne działy retoryki wg Arystotelesa: inwencja, kompozycja, elokucja. Retoryczne przygotowanie wypowiedzi (rozpoznanie odbiorcy, rozpoznanie sprawy, ustalanie problemu). 2. Komunikacja jako perswazja: pojęcie i przedmiot perswazji. Interpersonalny charakter perswazji, rodzaje perswazji (perswazja przekonująca, nakłaniająca, pobudzająca itd.). Funkcje emocji w 		

perswazji. Typologia argumentów perswazyjnych. Językowe środki perswazji.

3. Manipulacja a perswazja. Typy manipulacji (indywidualna, społeczna, spontaniczna, zorganizowana, skuteczna, daremna). Techniki manipulacyjne i ich rozpoznawanie.
4. Formy i sposoby argumentacji, rodzaje wnioskowania. Techniki argumentacji (odwzajemnienie, konsekwencja, społeczny dowód słuszności, sympatia, autorytet, niedobór). Kolejność argumentów w mowie. Umiejętność przekonywania i dyskusji.
5. Formy argumentacji (sylogizmy, sofizmaty, entymematy, łańcuszniki, dylematy, kolekcja argumentów). Różnice w dowodzeniu między logiką a retoryką, rola przesłanek.
6. Typy argumentów retorycznych (w tym argumenty erystyczne); oddziaływanie na wolę, rozum, emocje. argumentacja logiczna, rzeczowa i emocjonalna.
7. Figury myśli – sposoby ujmowania treści w tekście, strategię zarządzania informacją i nawiązywania kontaktu ze słuchaczami.
8. Figury słów – wpływ języka, w tym zwłaszcza konstrukcji zdania, na sens i odbiór wypowiedzi (figury powstałe przez dodanie, odjęcie lub przestawienie elementów).
9. Tropety retoryczne a topos jako wyrażenie, sposób ujęcia tematu i rozwijania wypowiedzi, motyw.
10. Retoryka i pragmatyka językowa: odmiany presupozycji i implikatur, rola modulantów (np. właśnie, jedynie, raczej, do pewnego stopnia, zapewne), wielkich kwantyfikatorów (*wszystko, wszyscy, wszędzie, zawsze, każdy, nikt, nic, nigdzie, nigdy*), pytań zamkniętych, szyku zdań, inferencji; perswazyjna funkcja spójników „ale”, „bo”, „jeśli”; związek między szykiem zdania a znaczeniem; uwzględnianie „metaprogramów” w projektowaniu wypowiedzi.
11. Reguły konwersacji i implikatury (wnioskowania związane z kontekstem wypowiedzi). Teoria implikatur Gricea. Maksymy konwersacyjne G. Leecha a komunikacja niewerbalna.
12. Podstawowe zjawiska związane z psychologią perswazji: rola autorytetu, uzyskiwanie wiarygodności; skutki dysonansu poznawczego; funkcja kontekstu w odbiorze wiadomości; wykorzystywanie emocji, przyzwyczajenia i przywiązania do własnych racji odbiorcy; wytwarzanie przekonań, pragnień i obrazów u słuchaczy.
13. Różnice między perswazją, manipulacją a propagandą. Społeczne zastosowanie retoryki i pragmatyki (tu m.in. oddziaływanie reklamy, marketingu politycznego, propagandy).

ĆWICZENIA

1. Figury retoryczne a środki stylistyczne.
2. Figury słów – wpływ języka, w tym zwłaszcza konstrukcji zdania, na sens i odbiór wypowiedzi (figury powstałe przez dodanie, odjęcie lub przestawienie elementów).
3. Figury myśli – sposoby ujmowania treści w tekście, strategię zarządzania informacją i nawiązywania kontaktu ze słuchaczami.
4. Formy i sposoby argumentacji, rodzaje wnioskowania. Chwyty erystyczne. Techniki argumentacji. Kolejność argumentów w mowie. - Umiejętność przekonywania i dyskusji.
5. Formy argumentacji (sylogizmy, sofizmaty, entymematy, łańcuszniki, dylematy, kolekcja argumentów). Różnice w dowodzeniu między logiką a retoryką, rola przesłanek.
6. Typy argumentów retorycznych (w tym argumenty erystyczne); oddziaływanie na wolę, rozum, emocje. argumentacja logiczna, rzeczowa i emocjonalna. Schematy kompozycyjne przemówień.
7. Manipulacja a perswazja. Typy manipulacji. Techniki manipulacyjne i ich rozpoznawanie.
8. Implikatury konwersacyjne a implikatury konwencjonalne i presupozycje (wnioskowania związane ze strukturą językową wypowiedzi). Analiza konwersacyjna jako sposób na zrozumienie znaczenia wypowiedzi.
9. Zasady uprzejmości: maksymy taktu.
10. Polska grzeczność językowa. Pragmatyczne paradoksy grzeczności językowej.

Literatura podstawowa:

1. Arystoteles, *Retoryka. Poetyka*. Warszawa 1988.
2. J. Grębowiec., *Mówić i działać. Wykłady z pragmatyki języka*, Wrocław 2013.
3. M. Barłowska, A. Budzyńska-Daca, B. Gaj i inni, *Ćwiczenia z retoryki*. Wydawnictwo Naukowe PWN,

Warszawa 2010.

4. M. Korolko, *Sztuka retoryki, Przewodnik encyklopedyczny*, Warszawa 1998.
5. E. Wierzbicka, A. Wolański, D. Zdunkiewicz-Jedynak, *Podstawy stylistyki i retoryki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Literatura dodatkowa:

1. S.C. Levinson, *Pragmatyka*, Warszawa 2010.
2. M. Rusinek, A. Załazińska, *Retoryka podręczna*. Kraków 2005.
3. A. Schopenhauer, *Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów*, Kraków 1973.
4. K. Szymanek, *Sztuka argumentacji. Słownik terminów*, Warszawa 2001.
5. M. Tokarz, *Argumentacja, perswazja, manipulacja*, Gdańsk 2006.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady i ćwiczenia wspomagane technikami multimedialnymi, wykorzystanie programów partii politycznych, także materiałów autopromocyjnych, w tym audiowizualnych z kampanii wyborczych oraz aktualnych wydarzeń politycznych; dyskusja kierowana.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na kolokwium pod koniec semestru oraz na podstawie pracy zaliczeniowej. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: aktywność na zajęciach; uzyskanie łącznie co najmniej 51 punktów z zaliczenia z kolokwium, także z każdej domowej pracy pisemnej.

Przedział punktacji:

- 0-50 pkt – 2
- 51-60 pkt – 3
- 61-70 pkt – 3,5
- 71-80 pkt – 4
- 81-90 pkt – 4,5
- 91-100 pkt – 5

Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego w trakcie zajęć w semestrze.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godz.

Udział w zajęciach ćwiczeniowych

30 godz.

Przygotowanie do ćwiczeń

25 godz.

Udział w konsultacjach

5 godz.

Samodzielne przygotowanie się do kolokwium oraz pracy semestralnej

50 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

125

Punkty ECTS za przedmiot

5

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Dydaktyka przedmiotowa języka polskiego w szkole podstawowej 1 i 2
Nazwa w języku angielskim:		Polish language teaching at the second stage of education
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi, trzeci	
Semestr:	czwarty, piąty	
Liczba punktów ECTS:	3, 3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Renata Bryzek
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek
Założenia i cele przedmiotu:		Przygotowanie studenta do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej. Wyposażenie studenta w wiedzę teoretyczną i praktyczną w trakcie wykładu i laboratorium ściśle powiązanych z praktykami nauczycielskimi studenta.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W16, S_W17 S_W18	Student zna akty prawne określające sposób organizacji i przebieg procesu kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W09, K_W10
S_W19 S_W20 S_W21	Wskazuje cele kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej, zna specyfikę nauczania języka polskiego w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W10
S_W22 S_W23	Omawia budowę i zawartość wybranych programów i podręczników do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W10
S_W24 S_W25	Rozróżnia cele lekcji zgodnie z wybranym ujęciem, przyjętą taksonomią.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W10
S_W27	Definiuje metody i formy pracy stosowane w kształceniu polonistycznym w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05,
S_W28	Wskazuje różnorodne środki dydaktyczne, w tym narzędzia technologii informacyjno- komunikacyjnych i sposoby ich wykorzystania w procesie	K_W02, K_W05,

S_W29	dydaktycznym.	K_W09,
S_W30	Wyróżnia rodzaje i funkcje planów dydaktycznych w nauczaniu języka polskiego na poziomie szkoły podstawowej, rozumie, jaka jest rola nauczyciela w organizacji i przebiegu procesu kształcenia.	K_W09, K_W10
S_W31	Zna strukturę konspektu lekcji i jego odmiany w zakresie kształcenia literackiego, kulturowego i językowego w szkole podstawowej.	K_W09, K_W10
S_W32 S_W33	Wskazuje cele pracy nad lekturą szkolną oraz innym tekstem kultury w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W10
S_W34, S_W35	Charakteryzuje podstawowe formy wypowiedzi wprowadzane i doskonalone w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W09, K_W10
S_W36 S_W37	Zna zasady nauki o języku, sposoby funkcjonalnego wprowadzania i utrwalania zagadnień z zakresu kształcenia językowego oraz zna zasady nauczania ortografii i interpunkcji w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W11
S_W38 S_W39	Rozróżnia sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów z zastosowaniem celowo dobranych metod i narzędzi, wskazuje funkcje kontroli i oceny na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej.	K_W02, K_W05, K_W11
Symbol efektu		
S_U19	Student określa rolę aktów prawnych w organizacji i przebiegu procesu kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej.	K_U02, K_U12
S_U20 S_U21	Określa cele kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej na podstawie wybranych aktów prawnych i literatury dydaktycznej, z uwzględnieniem specyfiki kształcenia polonistycznego na tym etapie kształcenia.	K_U02, K_U08, K_U12, K_U14
S_U22	Charakteryzuje i ocenia wybrane programy i podręczniki do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej.	K_U02, K_U11, K_U13
S_U23	Formułuje cele lekcji języka polskiego w szkole podstawowej zgodnie z wybranym ujęciem, przyjętą taksonomią, funkcjonalnie i hierarchicznie precyzujące zagadnienie wpisane w temat.	K_U02, K_U08
S_U24 S_U25	Charakteryzuje i celowo dobiera metody i formy pracy na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej, mając na uwadze potrzeby i możliwości ucznia.	K_U02, K_U08, K_U09, K_U10, K_U14
S_U26 S_U27	Charakteryzuje i celowo dobiera różnorodne środki dydaktyczne, w tym narzędzia technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz określa sposoby ich efektywnego wykorzystania w kształceniu polonistycznym na poziomie szkoły podstawowej.	K_U02, K_U05, K_U09, K_U13
S_U28 S_U29 S_U30	Konstruuje i ocenia różne plany dydaktyczne nauczyciela polonisty na poziomie szkoły podstawowej, uwzględniając potrzeby i możliwości uczniów.	K_U10, K_U12, K_U15

S_U31 S_U32 S_U33	Konstruuje konspekt lekcji języka polskiego celowo dobierając do tematu metody i formy pracy, z uwzględnieniem możliwości i potrzeb uczniów w szkole podstawowej, indywidualizuje proces kształcenia.	K_U10, K_U12, K_U02, K_U11, K_U13
S_U34 S_U35	Charakteryzuje cele lektury oraz cele pracy z innym tekstem kultury w szkole podstawowej, stosuje wybraną metodologię.	K_U02, K_U08, K_U12
S_U36 S_U37 S_U38	Charakteryzuje podstawowe formy wypowiedzi wprowadzane i doskonalone w szkole podstawowej.	K_U02, K_U08, K_U09, K_U14, K_U15
S_U39	Stosuje zasady nauki o języku, funkcjonalnie wprowadza i utrwała zagadnienia z zakresu kształcenia językowego planując proces dydaktyczny, budując konspekt lekcji języka polskiego w szkole podstawowej.	K_U10
S_U40 S_U41	Celowo i efektywnie stosuje metody i narzędzia pomiaru dydaktycznego na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej.	K_U02, K_U11, K_U13, K_U05, K_U09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K08	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia, ma świadomość roli nauczyciela w organizowaniu procesu kształcenia i potrzeby budowania autorytetu opartego na podmiotowych relacjach.	K_K04, K_K05, K_K07
S_K09 S_K010 S_K11	Potrafi formułować opinie na temat podstawowych zagadnień kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej, etyki zawodowej nauczyciela, świadomie buduje właściwe relacje z podmiotami zaangażowanymi w proces kształcenia.	K_K01, K_K02, K_K04, K_K06, K_K07, K_K08

Forma i typy zajęć:

wykłady (30 godz.), ćwiczenia (60 godz.)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

- Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu dydaktyki ogólnej.
- Znajomość merytorycznych treści przedmiotu język polski w szkole podstawowej i umiejętność wykorzystania wiedzy w poznawaniu, planowaniu i organizowaniu procesu kształcenia.

Treści modułu kształcenia:

Wykłady:

1. Dydaktyka ogólna a dydaktyka przedmiotowa, metodyka nauczania. Miejsce przedmiotu język polski na II etapie edukacyjnym.
2. Obszary badawcze dydaktyki literatury i języka polskiego. Specyfika nauczania języka polskiego jako przedmiotu. Cele nauczania literatury i języka polskiego. Wymiary przedmiotu „język polski”.
3. Program nauczania języka polskiego w szkole podstawowej – charakterystyka, struktura, funkcje. Podstawa programowa a program nauczania.
4. Podręcznik do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej. Podręcznik jako środek dydaktyczny – struktura, układ treści, funkcje.

5. Cele ogólne i szczegółowe – budowa i funkcje. Operacjonalizacja celów nauczania. Związek celów z tematyką lekcji w kształceniu polonistycznym.
6. Metoda nauczania a formy pracy uczniów. Różne klasyfikacje metod nauczania. Kryteria doboru metod nauczania na lekcjach języka polskiego. Metody nauczania a tematyka lekcji i jej cele.
7. Rodzaje i funkcje planów. Cechy dobrego planu. Rozkład materiału a plan wynikowy. Plan wynikowy a jednostka metodyczna.
8. Konspekt lekcji – modele, struktura lekcji. Konspekt lekcji a scenariusz lekcji.
9. Różnorodne modele obcowania z tekstem literackim. Możliwości i ograniczenia wynikające z określonej koncepcji lektury.
10. Właściwości szkolnego odbioru tekstów literackich. Metodyka kształcenia umiejętności czytania. Poziomy odbioru tekstu. Przełamywanie barier percepcyjnych.
11. Przygotowanie do odbioru poezji w szkole podstawowej. Bariery percepcyjne w odbiorze tekstów poetyckich.
12. Kształcenie sprawności językowej i komunikacyjnej – tworzenie podstawowych form wypowiedzi pisemnych i ustnych. Miejsce retoryki w kształceniu polonistycznym.
13. Nauka o języku – integrowana i funkcjonalna. Swoistość zasad nauki o języku. Cele integracji kształcenia literackiego i językowego.
14. Nauczanie ortografii i interpunkcji. Norma i błąd językowy. Rodzaje błędów. Przyczyny powstawania błędów ortograficznych i interpunkcyjnych.
15. Ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne, kryterialne, kształtujące. Funkcje kontroli i oceny. Ocena szkolna a wymagania programowe. Ewaluacja pracy nauczyciela. Komunikowanie osiągnięć uczniów rodzicom/opiekunom prawnym.
16. Ćwiczenia:
17. Rola nauczyciela w organizowaniu procesu kształcenia, budowanie autorytetu, etyka zawodu nauczyciela. Współpraca nauczyciela z rodzicami, innymi nauczycielami i środowiskiem. Podmiotowość ucznia.
18. Podstawa programowa, treści nauczania języka polskiego w szkole podstawowej, egzamin zewnętrzny.
19. Programy nauczania języka polskiego w szkole podstawowej. Dobór programu nauczania z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów.
20. Podręczniki do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej – charakterystyka, ocena.
21. Cele ogólne, szczegółowe, operacyjne w procesie kształcenia polonistycznego na poziomie szkoły podstawowej.
22. Metody nauczania na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej.
23. Planowanie pracy nauczyciela polonisty w szkole podstawowej. Planowanie jednostki metodycznej. Indywidualizacja procesu kształcenia z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów, trudności w nauce i uzdolnień.
24. Typy lekcji języka polskiego w kształceniu polonistycznym – przykłady konspektów lekcji.
25. Czytanie innych tekstów kultury. Konteksty dzieła literackiego.
26. Wybrane metody pracy z tekstem literackim (epickim, dramatycznym). Motywowanie uczniów do lektury.
27. Metody pracy z tekstem poetyckim. Planowanie lekcji.

28. Wprowadzanie podstawowych form wypowiedzi pisemnych. Rodzaje i funkcje pism użytkowych i wypowiedzi ustnych. Zasady redagowania wypowiedzi pisemnych i ustnych. Funkcje ćwiczeń stylistycznych, kompozycyjnych, redakcyjnych, słownikowych, frazeologicznych.
29. Funkcjonalność nauki o języku w szkole podstawowej.
30. Zasady nauczania ortografii i interpunkcji. Rodzaje ćwiczeń ortograficznych i interpunkcyjnych.
31. Ocena szkolna a wymagania programowe. Zastosowanie kryteriów oceniania wypowiedzi ustnych i pisemnych na lekcjach języka polskiego.

Literatura podstawowa:

1. Bortnowski S., *Przewodnik po sztuce uczenia literatury*, Warszawa 2005.
2. Chrzastowska B., Wyśłuch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 1987.
3. Janus-Sitarz A., *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, Kraków 2004.
4. Janus-Sitarz A., *Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury*, Kraków 2004.
5. Kowalikowa J., *Narodziny nauczyciela polonisty. Szkice edukacyjne*, Kraków 2006.
6. Książek-Szczepanikowa A., *Szkolne kształcenie literackie wobec przekazów i przekazników*, Siedlce 2005.
7. Myrdzik B., *Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim. Podręcznik do ćwiczeń z metodyki języka polskiego*, Lublin 2000.
8. Nagajowa M., *ABC metodyki języka polskiego*, Warszawa 1990.
9. Nagajowa M., *Nauka o języku dla nauki języka*, Kielce 1994.

Literatura dodatkowa:

1. Bortnowski S., *Jak uczyć poezji?*, Warszawa 1998.
2. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B. *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2000.
3. Chrzastowska B., *Lektura i poetyka*, WSiP, Warszawa 1987.
4. Chrzastowska B., *Rozkład materiału. „Polonistyka”* 1996, nr 2.
5. Chrzastowska B., *Kompetencje szkolnego polonisty*, Warszawa 1995.
6. *Edukacja literacka wobec przemian cywilizacyjnych i kulturowych*, red. M. Sinica, L. Jazownik, Zielona Góra 2008, artykuły z rozdz. *Edukacja polonistyczna wobec wyzwań epoki ponowoczesnej*.
7. Janus-Sitarz A., *Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze. O praktykach czytania literatury w szkole. Konstatacje. Oceny. Propozycje*. Kraków 2009.
8. Janus-Sitarz A., *Szkolne spotkania z literaturą*, Kraków 2007.
9. Jędrychowska M., *Lektura i kultura*, Warszawa 1994.
10. Kotuła B. *Zanim wybierzemy podręcznik.* „Język Polski w Szkole” 1995/96 z. 1.
11. Książek-Szczepanikowa A., *Życ w odbiorze... Czytelnicze wyzwanie z pozycji edukacji*, Siedlce 2008.
12. Patrzalek T., *Gramatyka na cenzurowanym*, „Polonistyka” 1992, nr1.
13. Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji*, Warszawa 1987.
14. Taraszkiewicz M., *Jak uczyć lepiej czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 2000.
15. Węglińska M., *Jak przygotować się do lekcji?*, Kraków 2005.
16. Włodarczyk A., *Styl terapeutyczny w pracy nauczyciela polonisty*. Kraków 2007.
17. Koc K., *Od gramatyki opisowej do gramatyki komunikacyjnej. Edukacja lingwistyczna a podstawa programowa*, „Polonistyka”, 2009, nr 4.

18. *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, (red.) K. Kruszewski, Warszawa 1993.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny z elementami konwersatorium, wspomagane technikami multimedialnymi. Ćwiczenia i warsztaty wspomagane technikami multimedialnymi.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane podczas ćwiczeń lub wykładów – odpowiedzi ustne lub krótkie sprawdziany pisemne; na koniec danego semestru – zaliczenie ustne lub pisemne; w ostatnim semestrze – pisemny lub ustny egzamin końcowy.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: usprawiedliwienie nieobecności oraz zaliczenie prac bieżących (ustnych lub pisemnych), semestralnych zaliczeń ustnych lub pisemnych i zdanie egzaminu końcowego.

Kryteria oceny semestralnych zaliczeń pisemnych:

0 – 50 % - niedostateczny

51 - 60% - dostateczny

61 - 70% - dostateczny plus

71 – 80% - dobry

81 – 90% - dobry plus

91 – 100% bardzo dobry

Poprawy: Jednorazowa poprawa semestralnych zaliczeń ustnych lub pisemnych poza zajęciami w semestrze. Egzamin końcowy zgodnie z terminarzem.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

30 godz.

Udział w ćwiczeniach

60 godz.

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń

25 godz.

Udział w konsultacjach z przedmiotu

5 godz.

Samodzielne przygotowanie się do kolokwiów

15 godz.

Przygotowanie się do egzaminów i obecność na egzaminie

15 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

150 godz.

Punkty ECTS za przedmiot

3 + 3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa nauczycielska dydaktyczna – śródroczna
Nazwa w języku angielskim:		Teaching didactic practice in school
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi, trzeci	
Semestr:	trzeci, czwarty	
Liczba punktów ECTS:	2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Renata Bryzek
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek
Założenia i cele przedmiotu:		<p>Przygotowanie studenta do realizacji indywidualnej praktyki z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w trakcie zajęć realizowanych przez studenta w szkole – obserwowania lekcji języka polskiego prowadzonych przez szkolnego opiekuna praktyk, omawiania obserwowanych lekcji w grupie studentów, sporządzania odtwórczych konspektów obserwowanych lekcji i na tej podstawie planowania lekcji prowadzonych pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk oraz omawianych w trakcie zajęć. Program zajęć opracowany na podstawie wytycznych zawartych w aktualnym rozporządzeniu w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (z 2019 roku)</p>
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W11, S_W12	Student zna zasady organizacji praktyki przedmiotowo- metodycznej z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	K_W11
S_W11, S_W12	Wie, jak funkcjonuje szkoła, ze szczególnym uwzględnieniem pracy nauczyciela polonisty w szkole ponadpodstawowej. Rozumie specyfikę nauczania przedmiotu język polski w szkole ponadpodstawowej.	K_W11

S_W12	Rozumie znaczenie planu nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	K_W11
S_W12	Sprawnie identyfikuje poszczególne części lekcji, rozumie, docenia znaczenie konspektu w prowadzeniu zajęć w szkole ponadpodstawowej.	K_W11
S_W12	Weryfikuje metody, formy pracy, środki dydaktyczne w praktyce podczas prowadzenia lekcji w szkole ponadpodstawowej.	K_W01, K_W11
S_W12	Ma świadomość znaczenia narzędzi pomiaru dydaktycznego wykorzystywanych w badaniu osiągnięć uczniów w szkole ponadpodstawowej.	K_W11
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U04, S_U11, S_U12	Student sprawnie organizuje praktykę przedmiotowo- metodyczną języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	K_U01
S_U11, S_U12	Efektywnie ocenia obserwowane lekcje, odnosząc się do poszczególnych elementów ich struktury.	K_U01
S_U11, S_U12	Sprawnie dobiera metody nauczania stosownie do specyfiki zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	K_U03
S_U11, S_U12	Konstruuje/analizuje plan nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej, analizuje treści przedmiotu.	K_U01
S_U06, S_U11, S_U12	Sprawnie konstruuje konspekt lekcji w szkole ponadpodstawowej stosownie do potrzeb i możliwości uczniów danej klasy, indywidualizuje nauczanie.	K_U04
S_U09, S_U11, S_U12	Sprawnie prowadzi lekcje w szkole ponadpodstawowej, uwzględniając niezbędne w jej strukturze elementy; asystuje nauczycielowi podczas prowadzonych przez niego lekcji.	K_U07
S_U10, S_U11	Stosuje narzędzia pomiaru dydaktycznego w badaniu osiągnięć uczniów w szkole ponadpodstawowej.	K_U04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K1, S_K3	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia, ma świadomość roli nauczyciela w organizowaniu procesu kształcenia i potrzeby budowania autorytetu opartego na podmiotowych relacjach.	K_K01, K_K04
S_K4	Potrafi formułować opinie na temat podstawowych zagadnień nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.	K_K07
Forma i typy zajęć:	Praktyka indywidualna: <ul style="list-style-type: none"> • obserwowanie zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem szkolnego opiekuna praktyk; 	

- prowadzenie zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem szkolnego opiekuna praktyk;
- analiza i ocena zaobserwowanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

1. Znajomość zagadnień z zakresu pedagogiki i psychologii umożliwiających świadome obserwowanie i planowanie procesu kształcenia.
2. Znajomość zagadnień z zakresu dydaktyki ogólnej oraz podstawowych zagadnień z dydaktyki literatury i języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
3. Znajomość wprowadzanych merytorycznych treści przedmiotu dydaktyka literatury i języka polskiego w szkole ponadpodstawowej, umiejętność wykorzystania wiedzy w obserwowaniu procesu kształcenia oraz prowadzeniu lekcji pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk.

Treści modułu kształcenia:

1. Organizacja praktyki indywidualnej ciągłej z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej. Specyfika nauczania przedmiotu język polski w szkole ponadpodstawowej.
2. Analiza i ocena działań pedagogicznych nauczyciela podczas obserwowanych zajęć w szkole ponadpodstawowej.
3. Określanie celów kształcenia na podstawie obserwowanych lekcji w szkole ponadpodstawowej.
4. Analiza i ocena doboru metod i form pracy na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
5. Analiza i ocena doboru środków dydaktycznych na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
6. Analiza i ocena toku lekcji z uwzględnieniem poszczególnych części w szkole ponadpodstawowej.
7. Analiza tematów obserwowanych lekcji oraz ocena stopnia ich realizacji w szkole ponadpodstawowej.
8. Analiza i ocena czasowego rozplanowania poszczególnych części lekcji w szkole ponadpodstawowej.
9. Określanie roli pracy własnej ucznia w przygotowaniu się do zajęć oraz w trakcie lekcji w szkole ponadpodstawowej.
10. Pełnienie roli nauczyciela języka polskiego w szkole ponadpodstawowej – prowadzenie lekcji pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk.
11. Opracowanie, analiza i ocena odtwórczych konspektów lekcji z uwzględnieniem specyfiki nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków dydaktycznych.
12. Opracowanie, analiza i ocena twórczych konspektów lekcji z uwzględnieniem specyfiki nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków dydaktycznych.
13. Identyfikowanie oraz ocena celowości zastosowania różnych form kontroli i oceny na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
14. Sprawdzanie stopnia realizacji celów lekcji poprzez wykorzystanie wybranych narzędzi pomiaru dydaktycznego podczas zajęć prowadzonych przez studentów.
15. Ewaluacja zaobserwowanych lub doświadczonych podczas lekcji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

Literatura podstawowa:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (język polski) – aktualnie obowiązujące.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania,

klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów publicznych – aktualnie obowiązujące.

3. Program i podręcznik do języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wykorzystywany w nauczaniu języka polskiego na danym etapie edukacyjnym przez nauczyciela – szkolnego opiekuna praktyk.

Literatura dodatkowa:

1. Wybrane programy nauczania, podręczniki, przewodniki metodyczne do języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
2. Wybrane internetowe portale i strony edukacyjne.
3. Ustawa o systemie oświaty, Prawo oświatowe – aktualnie obowiązujące.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – aktualnie obowiązujące.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka dydaktyczna indywidualna ciągłą, w ramach której podejmowane są następujące działania: planowanie i organizowanie procesu kształcenia, obserwacja lekcji, prowadzenie lekcji, opracowanie konspektów lekcji, analiza i ocena zdarzeń pedagogicznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty będą sprawdzane poprzez rozmowę ze studentem na podstawie wymaganej dokumentacji praktyk indywidualnych.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu – odbycie praktyki indywidualnej w ustalonej liczbie godzin, pozytywna ocena szkolnego opiekuna praktyk, złożenie pełnej dokumentacji praktyk uczelnianemu opiekunowi praktyk, rozmowa na temat realizacji praktyk.

Poprawy: Nie przewiduje się możliwości poprawy. W przypadku braku możliwości zaliczenia student zobowiązany jest do ponownego odbycia praktyki.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	30 godz.
Przygotowanie do zajęć	15 godz.
Udział w konsultacjach przedmiotu	2 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia praktyki	3 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Analiza i interpretacja ikonicznych tekstów kultury w szkole
Nazwa w języku angielskim:		Analisis and interpretation iconic texts of culture at school
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Filologia polska
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	czwarty	
Liczba punktów ECTS:	7	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Piotr Prachnio
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Renata Bryzek, dr Marcin Pliszka, dr Barbara Stelingowska, dr Piotr Prachnio
Założenia i cele przedmiotu:		Wyposażenie przyszłych nauczycieli polonistów w narzędzia analizy i interpretacji ikonicznych tekstów kultury na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej. Przygotowanie do realizacji podstawy programowej (język polski na II etapie edukacyjnym) w zakresie czytania/ odbioru/ analizy/ interpretacji ikonicznych tekstów kultury w kształceniu polonistycznym w kontekście dzieła literackiego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W16 S_W17	Student rozróżnia ikoniczne teksty kultury, wskazuje ich cechy charakterystyczne, zna specyfikę ikonicznej wypowiedzi artystycznej.	K_W02, K_W05, K_W09
S_W18 S_W19	Rozróżnia teksty kultury wysokiej i popularnej, niskiej oraz wie, jakie są możliwości ich wykorzystania w kształceniu polonistycznym.	K_W02, K_W05, K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
S_U19 S_U20	Student celowo dobiera ikoniczne teksty kultury dla potrzeb szkolnych analiz i interpretacji oraz krytycznie je ocenia.	K_U02, K_U12, K_U01 K_U07, K_U08, K_U15
S_U21	Potrafi dokonać analizy i interpretacji ikonicznych tekstów kultury, szczególnie jako tekstu dialogicznego/ kontekstu wobec dzieł literackich.	K_U01, K_U02, K_U07, K_U08,

		K_U15
S_U22 S_U23 S_U24	Sprawnie i celowo organizuje odbiór, analizę i interpretację ikonicznych tekstów kultury, posługując się właściwymi dla danego przekazu kulturowego narzędziami.	K_U05, K_U02, K_U11, K_U12, K_U13
S_U25 S_U26	Umiejętnie wykorzystuje materiały źródłowe/ opracowania naukowe, popularne lub popularnonaukowe w projektowaniu czytania/ rozumienia ikonicznych tekstów kultury na lekcjach języka polskiego.	K_U02, K_U05, K_U11, K_U13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
S_K08 S_K09	Student angażuje siebie i uczniów we współczesne życie kulturalne. Rozumie konieczność pogłębiania swojej wiedzy dotyczącej różnych obszarów życia kulturalnego.	K_K01, K_K04, K_K05, K_K07, K_K02, K_K06
S_K10	Ma świadomość szans i zagrożeń wynikających z coraz szerszej dostępności do różnych tekstów kultury, komercjalizacji kultury.	K_K07, K_K08
Forma i typy zajęć:	ćwiczenia (30 godz.)	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość treści programowych kształcenia polonistycznego w szkole.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia sztuki – etapy rozwoju i przemiany. Dzieło sztuki, arcydzieło. 2. Pojęcie ikonicznego tekstu kultury. Różnorodność ikonicznych tekstów kultury we współczesnej rzeczywistości. 3. Obraz jako tekst kultury i kontekst w czytaniu dzieł literackich. 4. Szkolne analizy i interpretacje dzieł malarskich. 5. Architektura w kulturze – historia, odbiór i odczytanie. 6. Rzeźba/ instalacja w kulturze – historia, odbiór i odczytanie. 7. Plakat filmowy jako tekst kultury prezentujący odczytanie danego dzieła. 8. Plakat teatralny jako tekst kultury prezentujący odczytanie danego dzieła. 9. Wizualne teksty reklamowe jako sposób obrazowania rzeczywistości – specyfika, różnorodność form, funkcje, środki perswazji. 10. Demotywatory jako teksty kultury i nowa forma komunikacji – znaczenie, odczytanie, funkcje. 11. Komiks/ rysunek satyryczny jako tekst kultury – funkcje i możliwe odczytania. 12. Fotografia jako tekst kultury odzwierciedlający i kreujący rzeczywistość. Czytanie fotografii. 13. Internet jako medium ikonicznych tekstów kultury – wartościowanie i ocena. 14. Ikoniczne teksty kultury regionu – znaczenie i funkcje. 15. Uczeń jako odbiorca i twórca ikonicznych tekstów kultury. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kołodziej P., <i>Czas na obraz. Dzieło malarskie jako tekst i kontekst w szkolnym kształceniu humanistycznym (1888- 1999)</i>, Kraków 2013. 2. <i>Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury</i>, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. 		
Literatura dodatkowa:		

1. Animacja działań kulturalnych – wyzwanie współczesności, red. M. Latoch-Zielińska, Fundacja „Muzyka jest dla wszystkich”, Warszawa 2010.
2. Bryzek R., Latoch- Zielińska M., Morawska I., *Planowanie pracy nauczyciela polonisty na IV etapie edukacyjnym. Poradnik metodyczny z przykładami zadań maturalnych*, Warszawa 2015, <http://www.bc.ore.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=729>
3. *Kultura popularna w szkole. Pobłażliwe przyzwolenie czy autentyczny dialog*, Red. B. Myrdzik, M. Latoch–Zielińska, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie– Skłodowskiej, Lublin 2006.
4. *Nowe gatunki tekstów kulturowych we współczesnym kształceniu polonistycznym*, w: *Dydaktyka XXI wieku – szanse i zagrożenia*, red. J. Bujak-Lechowicz, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2008.
5. Pilch A., *Część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego. Zadania oparte na tekstach ikonicznych. Materiał dla nauczycieli*, Warszawa 2014, http://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2015/Materialy/Pilch_Zadania_ikoniczne.pdf
6. Ślósarz A., *Plakat i reklama na lekcjach języka polskiego w liceum i technikum. Poradnik z ćwiczeniami dla nauczyciela*, Warszawa 2013, http://www.bc.ore.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=586&from=&dirids=1&ver_id=&lp=1&Ql=
7. *Teksty kultury w szkole*, red. B. Myrdzik, L. Tymiakin Wydawnictwo Uniwersytetu Marii–Curie Skłodowskiej, Lublin 2008.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia warsztatowe wspomagane technikami multimedialnymi.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

W trakcie zajęć – odpowiedzi ustne/ krótkie wypowiedzi pisemne przewidziane w danym semestrze oraz semestralny projekt lub praca zaliczeniowa (obejmuje zagadnienia kształcenia polonistycznego – czytanie pozaliterackich tekstów kultury). Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obecności oraz zaliczenie prac bieżących (ustnych i pisemnych), semestralnych zaliczeń ustnych i pisemnych; zdanie kolokwium końcowego.

Kryteria oceny semestralnych zaliczeń pisemnych:

0 – 50 % - niedostateczny

51 - 60% - dostateczny

61 - 70% - dostateczny plus

71 – 80% - dobry

81 – 90% - dobry plus

91 – 100% bardzo dobry

Poprawy: Jednorazowa poprawa semestralnych zaliczeń ustnych i pisemnych poza zajęciami w semestrze. Kolokwium końcowe zgodnie z terminarzem.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach	30 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	50 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia	30 godz.
Udział w konsultacjach	5 godz.
Samodzielne przygotowanie prac bieżących	60 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	175 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	7 ECTS